

I. XEDAPEN OROKORRAK

ESTATUKO BURUZAGITZA

5493 20/2020 Errege Lege Dekretua, maiatzaren 29koa, Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarrera ezartzen duena.

I

Europar Batasuneko herrialdeen artean, Espainiak du familien arteko errentaren banaketarik desorekatuena. Berriki izan den atzeraldi ekonomikoak baliabide gutxien zuten familien diru-sarrerak bereziki okertu dituen arren, Espainiako desberdintasun handia atzeraldi-urteen aurrekoa da, eta 2013az geroztik izandako susperraldiak ez du zuzendu funtsean. 2018an, Eurostatek datu konparatuak ematen dituen azken urtean, Espainiako Gini koefizientea Europar Batasuneko batezbestekoa baino ia hiru puntu handiagoa zen, eta errenta baxueneko familien ehuneko hogeiren diru-sarrerak errenta altuena duten ehuneko hogeiren diru-sarreraren seiren bat baino ez dira; Europar Batasunean, berriz, proportzio hori bosten batekoa baino ez da.

Espainiako desberdintasun handi horiek areagotu egiten dira diru-sarreraren banaketako errenta txikienen artean, eta, ondorioz, muturreko pobrezia-tasak biziki altuak dira, baita herrialdeko desberdintasun agregatuaren mailarako ere. Estatistikako Institutu Nazionalaren eta Eurostaten definizioaren arabera (kontsumo-unitateko errenta erabilgarria errenta nazionalaren medianaren ehuneko 60 baino txikiagoa duten etxeetan bizi diren pertsonak), Espainian 9,9 milioi pertsona (ehuneko 21) pobrezia-arriskuan daude lau milioi etxetan. Pobrezia-tasa handi horren ezaugarri nabarmenetako bat belaunaldiei dagokiena da, eta denboran ere iraunkorra da. Estatistikako Institutu Nazionalaren Bizi Baldintzei buruzko Inkestaren azken datuen arabera, 16 urtetik beherako haurren % 26 baino gehiago pobrezia-aren atalasetik beherako diru-sarrerak dituzten etxeetan bizi dira, eta egoera hori are larriagoa da guraso bakarreko etxeetan, zeinak, gainera, biziki kalteberak baitira diru-sarreraren aldakortasuna dela eta.

Desberdintasun- eta pobrezia-tasa handi horien kausak asko diren arren, haietako bat beti da Estatuak Espainian hartzen dituen neurriak hartzen dituela ere ahula dela neurriki baliabideen birbanaketan duten eragina, gure inguruko herrialde gehienekin alderatuta. Ahultasun hori, neurri batean, birbanatze-eragin argia duten partidak gutxiago garatzearen eta finantzatzearen ondorio da (bereziki, diru-sarreraren azken berme-politika estatalki ez izatea, Europako herrialde gehienetan dagoen bezala), bai eta politika publikoek hartu duten diseinu zehatzaren ondorio ere.

Hori horrela, autonomia-estatutua duten erkidego eta hiriak izan dira gutxieneko errenten politiken ereduak eratzen joan direnak. Sistema horiek eginkizun oso garrantzitsua izan dute egoera kalteberan dauden pertsonen arreta emateko, bai krisi ekonomikoko uneetan, bai hazkunde-etapetan ere. Hala ere, eredu horiek oso desberdinak dira elkarren artean, eta alde handiak daude diseinuan, batez ere estaldura-mailetan eta babes-mailan. Hala, heterogeneotasun esanguratsua izan da premia-egoeran dauden pertsonen gizarte-prestazioak eskuratzeko orduan, eta horietako askok gure ongizate-estatuak behar bezala estali gabe jarraitzen dute.

Diru-sarrerak bermatzeko Espainiako sistemaren ahultasun horiek behin eta berriz agertu dira Europako erakundeetatik iritsi diren txosten eta gomendioetan. Hala, Kontseiluak Espainiako 2018ko Erreformen Programa Nazionalari buruz egindako gomendioak, besteak beste, hau dio: «Transferentzia sozialek pobrezia-aren murrizketan duten eragina Europako batezbestekoaren azpitik dago eta jaisten ari da. Errentak bermatzeko programetan, desberdintasun handiak daude bertan sartzeko baldintzetan eta eskualdeen artean, eta enplegua bilatzen ari diren gizabanakoen taldeentzakoak izan eta hainbat administrazioak kudeatzen dituzten programetan dagoen zatiketaren eraginez» (12. puntua). 2019ko Gomendioan honako hau adierazten da: «Pobrezia eta gizarte-bazterketa

jasateko arriskuan dauden pertsonen proportzioa, bai eta diru-sarrerren desberdintasuna ere, Batasuneko batezbestekoaren gainetik dago oraindik (...). Haurren pobrezia, murrizten ari den arren, oso handia da oraindik. Pentsioez bestelako transferentzia sozialek pobrezia murrizteko duten gaitasuna Europar Batasuneko txikienetakoa da oraindik, batez ere haurren artean. Haurrak dituzten etxeetako gastu soziala, BPGaren proportzio gisa, EBko txikienetako bat da, eta gaizki fokalizatuta dago. (...) Bien bitartean, eskualdeetako gutxieneko diru-sarrerren sistemek desberdintasun handiak dituzte sarbide-, estaldura- eta nahikotasun-baldintzetan (...). Ondorioz, premia-egoeran dauden askok ez dute laguntzarik jasotzen» (14. puntua).

Batasunaren esparruan ere, Eskubide sozialen Zutabe Europarrak —zeina 2017ko azaroan onartu baitzen, bidezko enpleguaren eta hazkundearen alde Göteborgen egindako goi-bilera sozialean— gizarte-eskubide berri eta eraginkorrako eman nahi dizkie Europako herritarrei. Eskubide Sozialen Zutabe Europar horrek oinarritzko hogeitazko printzipio ezartzen ditu, eta horietako bat (14. printzipioa) gutxieneko errentari buruzkoa da. Honako hau dio: «Baliabide nahikorik ez duen pertsona orok gutxieneko errenta-prestazio egokiak jasotzeko eskubidea du, bizitzaren etapa guztietan bizitza duina izatea eta gaikuntza-ondasun eta -zerbitzuak eskuratzea bermatzeko. Lan egin dezaketan pertsonentzat, gutxieneko errentako prestazioak lan-merkatuan (berr)integratzeko pizgarriekin konbinatu behar dira».

Europar Batasunaren esparruko gomendio horiekin batera, azken urteotan hainbat azterlan eta hausnarketa ugari gehitu zaizkio diru-sarrerak bermatzeko Espainiako ereduaren gabeziei buruzko eztabaida nazionalari. Gure herrialdeko diru-sarrerak bermatzeko sistema eta haren erreforma-beharrak aztertzeko, 2016an, Europar Batasuneko Enplegurako eta Gizarte Berrikuntzarako Programaren esparruan («Aurrerabidea» ardatza), Espainiako Gobernuak, orduko Osasun, Gizarte Zerbitzu eta Berdintasun Ministerioaren bidez, «Espainiako diru-sarrerak bermatzeko sistema: joerak, emaitzak eta erreforma-beharrak» izeneko txostena egin zuen. Besteak beste, txosten horrek adierazten zuen Espainiako gutxieneko errenten mapak lurralde-aniztasuna duela ezaugarri, haren arau-garapena eta finantzaketa autonomia-erkidego bakoitzaren mende baitaude. Arauaren izaera nabarra, izenak, sarbide-betekizunen malgutasuna eta babes-intentsitatea, besteak beste, lurraldearen gizartratze-ereduaren mende daude, hein handi batean, honako hauei dagokienez: eskubidea aitortzea, gizartratze-planak garatzea, erakundeen konpromisoa, edo hainbat maila administratiboren, departamentuen eta programa-kudeatzaileen parte-hartzea.

2017ko otsailean, Espainiako Parlamentuak legegintzako herri-ekimen bat hartu zuen kontuan, Unión General de Trabajadores eta Comisiones Obreras sindikatuek proposatuta, gutxieneko diru-sarrerren prestazio bat ezartzeko helburuarekin. Eremu horretako lehen proposamen garrantzitsua da, eta, zalantzarik gabe, bultzada handia eman zion bizitzeko gutxieneko diru-sarrera garatzeari.

2018ko martxoaren 2an, Ministroen Kontseiluak onartu zuen Erantzukizun Fiskaleko Agintaritza Independenteari (AIReF) eskatzea gutxieneko diru-sarrerren prestazioei buruzko azterketa bat egiteko. Azterketa hori «Espainiako gutxieneko errenten programak» izeneko azterlan batean gauzatu zen.

Besteak beste, Erantzukizun Fiskaleko Agintaritza Independenteari egindako azterlanak adierazten zuen, Europako herrialde gehienek ez bezala, Espainiak ez duela pobrezia-arrisku orokorra estaltzen duen prestaziorik. Era berean, nabarmentzen zuen Espainiako gutxieneko diru-sarrerren sistema zatikatuta dagoela eta lurraldeen artean desberdintasunak daudela. Oro har, zenbatekoak txikiak dira eta estaldura falta da.

Azterlanak ohartarazten zuen gutxieneko errenten programek pizgarriak gal ditzaketela lan-merkatuan sartzeko, batez ere hautagarritasun-baldintzetako bat langabea izatea denean, eta programa horien erronka konplexuenerako bat dela herrialde guztietan pobrezia-atalasetik beherako ordainsariak jasotzen dituzten langileen ehunekoa handitzen ari dela.

Bestalde, Espainian pobrezia eta gizarte-bazterkeria eragozteko eta horien aurka borrokatzeko, 2019-2023ko urteetarako Pobreziaren eta Gizarte Bazterkeriaren aurkako

Prebentzio eta Borrokarako Estrategia Nazionala onartu zen, Ministroen Kontseiluaren 2019ko martxoaren 22ko erabaki baten bidez. Estrategia horretan, besteak beste, errenta-desberdintasuna murriztea jotzen da Europako eta, bereziki, Espainiako gizartean erronka nagusietakoa.

II

Arazo horiek zuzentzeko politika gisa bizitzeko gutxieneko diru-sarrera abian jartzeko beharra bizkortu egin da COVID-19aren osasun-krisiaren eta martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretuak adierazitako alarma-egoeraren ondorioz.

Krisiaren larritasuna eta kutsatzeen bilakaera azkarra ikusita, Diputatuen Kongresuak, Ministroen Kontseiluak alde aurretik hala erabakita, bost aldiz onartu du alarma-egoera luzatzea, martxoaren 27ko 476/2020, apirilaren 10eko 487/2020, apirilaren 24ko 492/2020, maiatzaren 8ko 514/2020 eta maiatzaren 22ko 537/2020 errege-dekretuen bidez.

Eusteko neurri sanitarioek mugikortasuna murriztea eta Espainiako ekonomiako sektore asko geldiaraztea ekarri dute, eta horrek eragin negatiboa izan du etxean, autonomoen eta enpresen errentan.

Testuinguru horretan, Espainiako Gobernuak premiazko neurri batzuk hartu ditu, bai pandemiaren aurrerapena geldiarazteko, bai osasun-krisiak gure herrialdean eragiten dituen ondorio ekonomiko eta sozial sakonak arintzeko.

Jarduera ekonomikoaren gaineko zuzeneko eraginaz harago, pandemiak krisi sozial sakon bat eragin du, bereziki egoera ahulean dauden pertsonen eragiten diena.

Krisi-egoerek biztanleria kalteberenean eta babesgabeenean dituzte ondoriorik kaltegarrienak, horiek ez baitute egonkortasun iraunkorrik diru-sarreretan, eta, gainera, gizarte-politika gehienek, enplegu-harreman egonkorak izatearekin lotuak guztiak ere, ez baitituzte behar bezala kontuan hartzen.

Beraz, arestian azaldutakoa ikusita, Espainian dagoen pobrezia- eta desberdintasun-egoerak eta COVID-19ak eragindako kalteberatasun ekonomiko eta sozialaren hazkundeak eskatzen dute premiaz abian jar dadila diru-sarrerak bermatzeko nazioko mekanismo bat. Mekanismo hori Espainiako Konstituzioaren 41. artikulua Gizarte Segurantzaren araubide publikoari ematen dion mandatuan oinarrituta artikulatzen da, beharizan-egoeretan behar besteko laguntza eta prestazioak bermatzeko, eta errenta-maila jakin bat bermatzen die kalteberatasun-egoeran dauden familia guztiei, bizilekua edozein dela ere. Helburu horri erantzuten dio xedapen honek, eta bizitzeko gutxieneko diru-sarrera Gizarte Segurantzaren prestazio ekonomiko gisa onartzen du, modalitate ez-kontributiboan.

III

Prestazio horren sorrerako helburu nagusia hau da: gutxieneko baldintza materialak betez, herritar guztiek bizitza sozialean eta ekonomikoan bete-betean parte har dezaten bermatzea, egiturazko baliabiderik ez izatearen eta pertsonen lan-, hezkuntza- edo gizarte-esparruetan aukerarik ez izatearen arteko lotura hautsiz. Horrenbestez, prestazioa ez da berez helburu bat, tresna bat baizik, baliabiderik ez izateagatik gizartetik baztertuta geratu direnei hortik irteten eta gizartean erabat garatu daitezkeen egoera batera igarotzen lagunduko diena. Neurri honen xede diren pertsonen pairatzen duten gabezia ekonomikoko egoera kalteberatasun-egoeraren jatorrian badago ere, pertsona bakoitzaren ezaugarrien arabera aldatuko da haien gizarteratze-modu zehatza: batzuentzat, hezkuntza-aukerak izatea izango da; beste batzuentzat, berriz, lan-merkatuan sartzea edo osasun-egoera jakin bati irtenbidea ematea. Gizarteratze-helburu horrek funtsean baldintzatzen du prestazioaren diseinua, eta, nazioarteko jardunbide onenak txertatuz, pizgarrien sistema bat txertatzen da, gizarte-politikako adituek «pobrezia-aren tranpak» deitu dutena gerta ez dadin, hau da, prestazioa izate hutsak hartzaileen gizarteratze sozial eta ekonomikoaren helburua eragozteko. Pizgarrien sistema hori aplikatzeko, funtsezkoa da autonomia-erkidegoekin eta toki-entitateekin lankidetzan aritzea bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunentzat gizarteratzeko ibilbide malguak eta egoera bakoitzera egokituak zabaltzeko orduan; izan ere, beren eskumenak baliatuz, gizarte-zerbitzuen bidez modu zuzenagoan

jakin dezakete hartzaileen egoera zehatzak zein diren, eta zerbitzu horiek funtsezkoak dira sistema antolatzeko. Sektore pribatuak ere parte hartuko du gizarteratzeko ibilbide horien diseinuan, eta Gizarteratzeko Zigilu bat ezarriko da, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren hartzaileei enplegu- eta prestakuntza-aukerak eskaintzen dizkieten enpresa guztiak egiaztatuko dituena.

Arauaren azpian dagoen gizarteratze-helburuaren zentraltasunak eskatuko du prestazioaren ondorioek iraunkorrak izan beharko dutela eta zorrotz ebaluatu beharko direla hura behin martxan jartzen denean.

Alde horretatik, gutxieneko diru-sarrerak ez dira talde edo norbanako jakin batzuei zuzendutako politika-mota bat; izan ere, gizarte osoa modu estrukturalen babesten du bazterkeria- eta kalteberatasun-egoerak une jakin batean pairatzen dituztenei kasu eginez. Politika horrek aseguru kolektibo gisa jardungo du gure gizarteek etorkizun hurbilean izango dituzten erronkei aurre egiteko: zalantzakongoak izango diren lan-karrerak, COVID-19aren krisiak agerian jarritakoa bezalako kalteberatasun berriak, robotizazioarekin edo klima-aldaketarekin lotutako eraldaketa ekonomikoak eta, oro har, diru-sarreraren eta enpleguen aldakortasun handiagoa. Arazo horiekiko ia inor ez da immunea izango, baina bereziki gizarte-talde kalteberei eragingo diete.

Herritarrei begira bikoiztasunak saihesteko eta politika eraginkorragoa izan dadin, bizitzeko gutxieneko diru-sarrera abian jartzeko, beharrezkoa izango da, halaber, politika berri honen helburu berak dituzten Estatuko laguntzen multzoa pixkanaka berrantolatzea. Berregokitze hori hasteko, ezabatu egingo da desgaitasunik gabeko edo ehuneko 33 baino desgaitasun txikiagoko norberaren ardurapeko seme edo alaba edo familian hartutako adingabeengatik Gizarte Segurantzak egun ematen duen prestazioa.

Hurrengo urteetan prestazio ez-kontributiboak direla-eta egin beharreko berrantolaketa mailakatuak aukera emango digu biziki kalteberak diren kolektiboek erreparatzeko, gure herrialdean errenta eta aberastasuna gehiago birbanatzen laguntzeko.

Arau honetan aurrez itxuratzen den gobernantza partekatua ereduak, non autonomia-erkidegoek eta toki-entitateek modu artikulatua eta koordinatua parte hartzen duten, bi helburu ditu. Batetik, herritarrentzako politikaren hedapen eraginkorragoa lortzea. Onuradun potentzial asko azkenean ez dira sartzen beste egoera batzuetan errentei eusteko programetan, prozeduren konplexutasunagatik, programaren xede diren kolektiboek izaraeragatik edo faktore horien konbinazioagatik; programa horien ebaluazioak hori erakusten du behin eta berriz izaten diren arazoaren artean. Autonomia-erkidegoak eta toki-entitateak —eta, bereziki, gizarte-zerbitzuak— inplikaturik, hirugarren sektorearen zereginarekin batera, kapilaritate instituzionala maximizatu nahi da, hainbat bidetatik iritsi ahal izateko izan daitezkeen eskatzaile guztiengana, politika publikora iristeko arazoak minimizatze aldera.

Bigarrenik, autonomia-erkidegoak eta toki-entitateak honetarako inplikatzeko dira politikaren hedapenean: erakunde guztiek pobrezia eta desberdintasunen aurka borrokatzeko lurralde osoko konpromiso erkidean izan behar duten inplikazioa sendotzeko, autonomia-erkidegoen politika sozialen esparruan autogobernuaren erabilera legitimoa eta Gizarte Segurantzak bermatutako diru-sarreraren gutxieneko babes erkideko sare baten hornidura kolektiboa uztartuz.

Azkenik, bizitzeko gutxieneko diru-sarrerak diseinatzen eta kudeatzen Gizarte Segurantzako Institutu Nazionala eta Gizarteratzeko eta Gizarte Aurreikuspeneko Helburu eta Politiken Idazkaritza Nagusia —Inklusio, Gizarte Segurantzak eta Migrazio Ministerioa— eta Zerga Administrazioako Estatu Agentzia —Ogasun Ministerioa— lankidetzan aritzea urrats erabakigarria da Ogasun Publikoaren ikuspegi integratua oinarrituta eraikitako gizarte-politikako eredu baterantz egiteko, halako eran non Ogasun Publiko horrek tributuak eta diru-prestazioak hartuko baititu barnean, herritarrak beren gaitasun ekonomikoaren eta bizi-beharren arabera izan daitezkeen pertsona fisikoen errentaren gaineko zergan zergadunak edo dirulaguntzak jasotzen dituztenak, erredundantziak, kontraesanak eta ekitaterik ezak saihestuz.

IV

Gizarte Segurantzaren sistemaren bilakaera aztertzeke ikuspegitik, bizitzeko gutxieneko diru-sarrera sortzea mugarri historikoa da, eta eremu bikoitz batez —kontributiboaz eta ez-kontributiboaz— osatutako eredu baten konfigurazioa orekatzen du, bigarren hori bigarren mailako elementua izan baita orain arte. Horregatik da garrantzitsua bizitzeko gutxieneko diru-sarrera Gizarte Segurantzaren prestazio ez-kontributibo gisa eratztea.

Gure Konstituzioaren 41. artikulua eman zenetik aurrera, doktrina konstituzionalak Estatuaren eginkizuntzat hartzen du Gizarte Segurantzak (Konstituzio Auzitegiaren 37/1994 epaia). Alde batetik, Konstituzio Auzitegiak agerian uzten du manu horrek lotura estua duela konstituzio-testu bereko 1. artikuluekin; izan ere, artikulua horretan aitortzen da justizia gure ordenamenduaren balio goren gisa aldarrikatzen duen gure estatuaren izaera soziala, bai eta 9.2 artikuluekin duen lotura ere, artikulua horretan jasotzen baita berdintasuna sustatzeko eta hura zailtzen duten oztupoak kentzeko agindua.

Bestalde, Estatuaren eginkizun gisa ezaugarritze horrek esan nahi du Gizarte Segurantzak «...posizio erabakigarria» duela «behar-egoerak konpontzeko...», eta berezitasun bat ere baduela: egoera horiek identifikatzeko eta egoera horiek babesteko modua zehazteko, «...kontuan hartu behar da zer testuinguru orokorretan gertatzen diren, eta egoera ekonomikoekin, unean uneko aukerekin eta gizarte-taldearen beharrek lotuta» (Konstituzio Auzitegiaren 65/1987 epaia).

Aurrekotik ondoriozta daiteke Espainiako gizartearentzat berebiziko garrantzia duela bizitzeko gutxieneko diru-sarrera onartzeak. Izan ere, pandemiak eragindako egungo krisi-testuinguruan horrelako neurri batek duen dimentsio koiunturaletik harago, prestazio berria egitura-bokazioarekin integratzen da gure Gizarte Segurantzaren sistemaren barruan, eta modu erabakigarrian indartzen du berme instituzional gisa duen edukia, «...haren babesa ezinbestekotzat jotzen baita printzipio konstituzionalak ziurtatzeko» (Konstituzio Auzitegiaren 32/1981 epaia).

V

Errege lege-dekretuak bederatzi kapitulu, hogeita hamazazpi artikulua, bost xedapen gehigarri, zazpi xedapen iragankor, xedapen indargabetzaile bat, hamaika azken xedapen eta bi eranskin ditu.

I. kapituluak bizitzeko gutxieneko diru-sarrerari buruzko xedapen orokorrak jasotzen ditu, eta haren xedea, kontzeptua, izaera eta ezaugarriak arautzen ditu.

Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren helburu nagusia pobrezia murriztea izango da, batez ere muturreko pobrezia, eta aberastasuna birbanatzea. Bizilekua edozein dela ere errenta-maila jakin bat ziurtatuta, Gizarte Segurantzaren prestazio horrek espainiar guztien benetako berdintasuna sustatuko du.

II. kapituluak bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren eremu subjektiboari buruzkoa da.

Bakarrik bizi diren pertsonak izan ahal izango dira bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradun, edo bizikidetzaren unitate bateko kideak, baldin eta bizikidetzaren unitate hori, oro har, etxebizitza berean bizi diren eta elkarren artean odolkidetasunez edo ezkontza-ahaidetasunez bigarren mailarainoko lotura duten bi pertsonak edo gehiagok osatzen badute, baina salbuespenak ezartzen dira kasu jakin batzuk kontuan hartzeko, hala nola familia-loturarik izan gabe premia-egoeratik etxebizitza partekatzen duten pertsonen kasua. Nolanahi ere, onuradun izateko, zenbait betekizun bete behar dira prestazioa jasotzeko eskubidea eskuratzeko eta mantentzeko.

Prestazioaren titularraren figura ere arautzen da. Pertsona horiek jarduteko gaitasun osoa dute, eta beren izenean edo bizikidetzaren unitate baten izenean eskatu eta jasoko dute prestazioa. Azken kasu horretan, bizikidetzaren unitatearen ordezkaritza ere beren gain hartuko dute.

Nolanahi ere, prestazioa jasotzeko eskubidea egoera ekonomikoaren arabera egituratzen da. Alde horretatik, kasu honetan iritziko zaio egoera hori gertatzen dela: onuradun indibidualaren edo bizikidetzaren unitateko kide guztien urteko diru-sarreraren eta

errenta konputagarrien hileko batezbestekoa, aurreko ekitaldikoa, gutxienez hamar euro txikiagoa denean aurreikusitako kasu bakoitzerako bermatutako errenta-maila baino, onuradun indibidualaren edo bizikidetzaren unitatearen ezaugarrien arabera; horretaz gainera, eskatuko da haren ondarea, ohiko etxebizitza kenduta, errege lege-dekretuan ezarritako mugetatik behera egotea.

Azkenik, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren eta enpleguaren arteko bateragarritasun-araubidea aurreikusten da, prestazio hori jasotzeak lan-merkatuan parte hartzeko gogorik ken ez dezan.

III. kapituluak babes-ekintzari buruzkoa da.

Bizitzeko gutxieneko diru-sarrera hilean behingo aldizkakotasuna duen prestazio ekonomiko bat da, aurreko urtean pertsona bakarrek familiak edo bizikidetzaren unitateak jaso dituen diru-sarreraren multzoaren eta errege lege-dekretuak kasu bakoitzerako zehaztutako errenta bermatuaren arteko aldea estaltzen duena. Errenta hori, 2020ko ekitaldirako, errege lege-dekretuaren I. eranskinean ezarritako eskala aplikatuz ateratzen da.

Pertsona bakarrek familiarako errenta bermatua une bakoitzean indarrean dagoen Gizarte Segurantzaren pentsio ez-kontributiboaren urteko zenbatekoaren hamabiren bat da. Errenta bermatuaren zenbatekoa bizikidetzaren unitatearen osaeraren arabera handitzen da, igoera-eskala batzuk aplikatuz.

Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren bidez, bereziki, guraso bakarrek familiak babesten dira, haientzako osagarri bat ezarri, pertsona bakarrarentzako pentsio ez-kontributiboaren hileko zenbatekoaren ehuneko 22koa. Bizitzeko gutxieneko diru-sarrerak, era berean, haurrak hobeto babesten ditu, horrelako prestazioetan erabili ohi direnak baino baliokidetasun-eskala handiagoak ezartzen baititu adingabeentzat.

Egoera kalteberan dauden etxeko unitateei diru-sarreraren maila jakin bat bermatzeko, bizitzeko gutxieneko diru-sarrerak izaera mugagabea du, eta mantendu egingo da, baldin eta hura ematea eragin zuten arrazoiek irauten badute.

Kapitulu honetan zehazten dira, halaber, eskubidea eteteko eta azkentzeko arrazoiak, bateraezintasunak eta bidegabeko prestazioen itzulketa. Bestalde, diru-sarrerak eta ondare-egoera kalkulatzeko kontuan hartuko diren errenta- eta ondare-kontzeptuak zehazten dira, eta hortik abiatuta zehaztuko da bizitzeko gutxieneko diru-sarrera jasotzeko eskubidea.

Diru-sarreraren kalkuluan, berriaz baztertzen dira gutxieneko errenta gisa emandako prestazio autonomikoak. Beraz, bizitzeko gutxieneko diru-sarrera «zoru» prestazio gisa eratzen da, eta bateragarria da autonomia-erkidegoek beren estatutu-eskumenak baliatuz gutxieneko errenta gisa eman ditzaketen prestazio autonomikoekin, bai estaldurari dagokionez, bai eskuzabaltasunari dagokionez. Horrela, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren diseinuak, autonomia politikoaren printzipioa errespetatuz, autonomia-erkidegoei aukera ematen die beren babes-ekintza modulatzeko, beren lurraldearen berezitasunetara egokitzeko eta, aldi berean, laguntza-babeserako azken sare gisa betetzen duten eginkizuna gordetzeko.

Azkenik, prestazioa jasotzeko betekizunak betetzen direla egiaztatzeko mekanismoak jasotzen dira.

IV. kapituluak bizitzeko gutxieneko diru-sarrera eskatzeko, izapidetzen hasteko eta ebazteko prozedura arautzen du.

Eskaera errazago aurkeztu ahal izateko, hainbat bide jarriko dira herritarren eskura. Era berean, hitzarmenak sinatu ahal izango dira autonomia-erkidegoekin eta toki-entitateekin, eskaerak aurkezteko eta espedienteak hasteko eta izapidetzeko, lurraldearen errealitate sozialetik hurbil daudelako eta ezagutzen dutelako.

Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak izango du prestazioa aitortzeko eta kontrolatzeko eskumena, alde batera utzi gabe hitzarmenak sinatzeko aukera eta laugarren eta bosgarren xedapen gehigarriak. Prozedura bitarteko telematikoen bidez izapidetuko da.

V. kapituluak administrazio publikoen arteko lankidetzaren arautzen du.

Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunak gizarteratzeko estrategiak sustatzea aurreikusten da, tartean dauden administrazio guztiekin koordinatuta. Halaber, administrazioeko beste organo batzuekin, autonomia-erkidegoekin eta toki-entitateekin

hitzarmenak sinatzea aurreikusten da, eta hitzarmen horiek lankidetzara arautu ahal izango dute administrazio-prozeduran, gizarteratzeko estrategien garapenean edo bizitzeko gutxieneko diru-sarrerak lortzeko beste edozein eremu garrantzitsutan.

Errege lege-dekretu honen bidez, batetik, Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarreraren Jarraipen Batzordea sortzen da, autonomia-erkidegoekin eta toki-entitateekin gizarteratzearen arloan jarduteko lankidetzara-organo gisa, eta, bestetik, Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarreraren Aholku Kontseilua, gizarte-ekintzako hirugarren sektoreko erakundeekin eta sindikatu- eta enpresa-erakundeekin kontsulta egiteko eta partaidetzarako organo gisa.

VI. kapituluak, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren finantzaketa-araubidea zehazten da. Finantzaketa hori Estatuaren kargura egingo da, Gizarte Segurantzaren aurrekontuetan dagokien transferentzia eginez.

VII. eta VIII. kapituluak betebeharren eta arau-hauste eta zehapenen araubidea ezartzen dute, hurrenez hurren.

Ekonomia informalak kalte egiten die hala lan egiten duten pertsoneri, beren bizitzako une jakin batzuetan beharrezkoa den gizarte-babesik gabe egongo baitira alde aurretik kotizatu gabe egoteagatik, nola gizarte osoari, zerga-bilketa txikiagoa izatea eragiten duelako eta, beraz, Estatuak politika publikoak garatzeko duen gaitasuna murrizten duelako.

Bizitzeko gutxieneko diru-sarrera, laneko etekinekin bateragarria denez eta enplegua sustatzeko mekanismo bat dakarrenez berekin, eta Inklusio, Gizarte Segurantzza eta Migrazio Ministerioak sustatzen dituen gizarteratze-estrategietan parte hartzeko eta lanik egin ezean enplegu-eskatzailerak gisa agertzeko onuradunek dituzten betebeharrak ere badakartzanez berekin, ekonomia formalean sartzeko aukera emango die eremu horretatik kanpo lan egin izan duten pertsoneri eta kolektiboari. Lan formalean sartzeari eta horrek dakartzan onura sozial eta ekonomikoek baliatzea oztopo izango da kasu askotan pertsona horiek ekonomia informalerara itzultzeko, oztopo horrek gizarte osoari dakartzkion onura indibidual eta kolektiboekin.

Besteren konturako lanaren kasuan, ekonomia informala ez litzateke posible izango jarduteko modu horrekin zergak saihestu eta jardueraren lan-kostuak murriztu nahi dituzten enpresaburuen ezinbesteko lankidetzarik gabe. Hori dela eta, ekonomia informalaren aurkako borroka bi eremutan garatu behar da: bai langileen aldean, bai oraingo honetan ezinbesteko laguntzailearen figura betetzen duten enpresaburuen aldean, figura hori gabe ezinezkoa izango bailitzateke araua haustea. Beraz, ekonomia informala murrizteak nahitaez eskatzen du zehapena ezartzeko orduan araua hausten duena eta ezinbesteko laguntzailea —kasu honetan, enpresaburua— parekatzea.

Alde horretatik, errege lege-dekretuak ezartzen du errege lege-dekretuan tipifikatutako arau-hausteen erantzuleak izango direla bai arauak hausten dituzten eskubidearen titularrak eta onuradunak, bai arauak hausten lagundu dutenak.

Era berean, eta helburu berarekin, zehapen osagarriak ezartzen dira, hala nola eskubidea azkentzea eta etorkizunean onuradun izateko ezintzea, alde batera utzi gabe behar ez bezala jasotako zenbatekoak itzuli beharra, baldin eta egoera faltsutzen bada, aldaketak iruzurrez ezkututzen badira edo prestazioa bidegabe eskuratzea, mantentzea edo haren zenbatekoa bidegabe handitzea eragiten duen beste edozein iruzurrezko jarduketa egiten bada.

IX. kapituluak prestazio horren finantza-kontrolaren araubidea arautzen du.

Lehenengo xedapen gehigarriak Gizarteratzeko Zigilua erregelamendu bidez arautzeko agindu bat jasotzen du. Haren bidez, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunak enplegatzen dituzten enplegu-emaitzak bereiziko dira, baldin eta bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunei pobrezia- eta bazterketa-arriskuko egoeratik ateratzen eta gizartean aktiboki parte hartzen laguntzen badiete.

Bigarren xedapen gehigarriak bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioak Gizarte Prestazio Publikoen Erregistroan sartzeari aurreikusten du.

Hirugarren xedapen gehigarriak Inklusio, Gizarte Segurantzaren eta Migrazio Ministerioaren aurrekontuan 2020ko ekitaldiko bizitzeko gutxieneko diru-sarrerara finantzatzeko aparteko kreditua arautzen du.

Laugarren xedapen gehigarrian, Gobernuak prestazioa kudeatzeko formulak dituzten autonomia-erkidegoekin hitzarmenak egiteko aukera jasotzen da.

Bosgarren xedapen gehigarriak errege lege-dekretua foru-lurraldeetan nola aplikatu behar den arautzen du, foru-ogasunen espezifikotasuna kontuan hartuta. Hala, lurralde horiek errege lege-dekretuak Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalari esleitzen dizkion eginkizunak eta zerbitzuak beren gain hartzea aurreikusten da, eta, eginkizun horiek bere gain hartzen ez diren bitartean, kudeaketa-gomendio bat sinatzea aurreikusten da.

Lehenengo xedapen iragankorrak 2020rako bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio iragankorra zehazten du, desgaitasunik gabeko edo ehuneko 33 baino desgaitasun txikiagoko ardurapeko seme, alaba edo adingabeagatiko diru-esleipenaren onuradunentzat, betekizun jakin batzuk betetzen dituzten eta beren diru-esleipena bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioaren zenbatekoa baino txikiagoa den horientzat.

2020ko abenduaren 31tik aurrera, prestazio iragankorra aitortzea eragin zuten betekizunak betetzen dituzten onuradunak bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradun bihurtuko dira. Une honetan, osasun-krisiaren ondorioz premia bereziko egoerak daudela ikusten denez, eta premia horiei presaz erantzun behar zaienez, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren aldi baterako prestazioa aitortuko die beren ardurapean dauden seme-alabengatik edo adingabeengatik Gizarte Segurantzaren sistemak ematen duen prestazio ekonomikoaren egungo onuradunei, betekizun jakin batzuk betetzen badituzte. Betekizun horiek egiaztatzeko, ezohiko moduan, Zergei buruzko abenduaren 17ko 58/2003 Lege Orokorraren 95.1 k) artikulua salbuespen gisa, ez da beharrezkotzat joko baimena eskatzea norberaren ardurapeko seme, alaba edo adingabeagatiko prestazio ekonomikoa izapidetzeko, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio iragankorrak prestazio hori hobetzen baitu.

Bigarren xedapen iragankorrak arautzen du zein egunetatik aurrera aurkeztu ahal izango diren eskabideak eta noiztik aurrera sortuko den prestazioa.

Hirugarren xedapen iragankorrak salbuespeneko prozedura bat aurreikusten du, COVID-19aren pandemiaren ondorioz sortutako egoera ekonomikoarekin zuzenean lotuta dagoena. Prozedura horren bidez, ziurtatu nahi da bizitzeko gutxieneko diru-sarrera azkar iristen dela premia handiena duten eta krisiaren ondorioak gehien pairatzen ari diren pertsonengana eta etxeetara. Horri esker, 2020an zehar egindako eskaerarako prestazioa urte horretako diru-sarreraren egoerari erreparatuta aitortu ahal izango da, aurreko urteko diru-sarrerei erreparatuta aitortu ordez, COVID-19a sortzen ari den ondorio ekonomiko eta sozialek eragindako kalteberatasun-egoerak kontuan hartu ahal izateko. Zehazki, errenten betekizuna behin-behinean betetzen dela egiaztatze aldera, kontuan hartuko dira pertsonak edo bizikidetzak unitateak urte horretan izan dituen diru-sarrerak, baldin eta aurreko ekitaldian ez badituzte gaintzen bizikidetzak unitate horietarako oro har ezarritako ondare-mugen erdia, eta bizikidetzak unitate horien diru-sarrerak ez badituzte gaintzen bizikidetzak unitate osorako 2019ko ekitaldian ezarritako muga ehuneko 50 baino gehiago, errege lege-dekretu honetan ezarritako baldintzetan.

Laugarren xedapen iragankorrak aurreikusten duenez, abenduaren 31ra arte eta salbuespen gisa, finantza-kontrol iraunkorra baino ez da izango bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ez-kontributiboaren espedienteen eskubidea eta betebeharra aitortzearen gaineko kontrola.

Prestazio horiek ordaintzeko premia larria dagoenez, COVID-19aren krisiak eragindako premia soziala dela eta, ezarpen-epeak oso-oso laburrak dira, eta, hartara, zaildu egiten da sistema informatiko egokiak garatu ahal izatea, bai eta kontrol-prozedurak berrantolatzea ere.

Bosgarren xedapen iragankorrak, bestalde, 2020-2021eko ikasturteko unibertsitateko zerbitzu akademikoengatik prezio publikoak ordaintzeko salbuespen bat arautzen du; salbuespen hori bizitzeko gutxieneko diru-sarrera 2020ko ekaina eta abendua bitartean aitortzen zaienez da, derrigorrezko ikasketak egin ondoren Estatuko Administrazio Orokorriari beka bat eskatu eta errenta eta ondarearen atalaseak gaintzeagatik hura

lortzen ez dutenentzat betiere. COVID-19ak eragindako egoera sozioekonomikoak justifikatzen du neurriak hartzea goi-mailako irakaskuntza publikorako sarbidea sustatzeko. Izaera ofizialeko unibertsitate-titulu bat lortzeko ikasketak egiteko beka bat lortzeak berekin dakar, oro har, zerbitzu akademiko horienegatik prezio publikoak ordaintzetik salbuetsita egotea. Hala ere, gaur egungo egoerak ezohiko neurriak eskatzen ditu pandemiak kalte larria egin dien pertsonen ahal dela eskola utz ez dezaten.

Seigarren xedapen iragankorrak bizitzeko gutxieneko diru-sarrerara 2020. urtean finantzatzeko araubidea arautzen du, eta zehazten du bizitzeko gutxieneko diru-sarrerara finantzatzeko egokiak diren aurrekontu-kredituak zuzkituko direla, aurrekontu-aldaketa bidez.

Zazpigarren xedapen iragankorrak norberaren ardurapeko seme, alaba edo adingabeagatiko prestazioa bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioan nola integratu arautzen du. Errege lege-dekretu hau indarrean jartzen denetik aurrera, ezin izango da beste eskabiderik aurkeztu desgaitasunik ez duen edo % 33 baino desgaitasun txikiagoa duen ardurapeko seme, alaba edo adingabeagatiko diru-esleipenerako. Hala ere, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradun izateko betekizunak 2020ko abenduaren 31n betetzen ez dituzten onuradunek aukera izango dute ardurapeko seme, alaba edo adingabeagatik Gizarte Segurantzak egiten duen diru-esleipenaren sistemara itzultzeko.

Era berean, desgaitasunik ez duen edo ehuneko 33tik beherako desgaitasuna duen ardurapeko seme, alaba edo adingabeagatiko diru-esleipenaren onuradunei aplikatu beharreko araubide iragankorra zehazten da.

Xedapen indargabetzaile bakarrak errege lege-dekretu honetan xedatzen denaren aurkako arau guztiak indargabetzea xedatzen du.

Azken xedapenetako lehenengoak martxoaren 1eko 397/1996 Errege Dekretua aldatzen du, gizarte-prestazio publikoen erregistroa arautzen duena, martxan jartzen den unetik aurrera bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ekonomikoa sar dadin.

Azken xedapenetako bigarrenak aldatu egiten du Aurrekontuei buruzko azaroaren 26ko 47/2003 Lege Orokorra, eta bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioa Gizarte Segurantzaren aurrekontuetan sartutako kredituen zerrendan sartzen du. Kreditu horiek zabalgarritzat jotzen dira, aitortzen eta likidatzen diren betebeharren ondoriozko zenbatekoan.

Azken xedapenetako hirugarrenak aldatu egiten du Sendagaien eta osasun-produktuen bermeei eta erabilera zentzuzkoari buruzko Legearen testu bategina (uztailaren 24ko 1/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartua), bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunak sartzeko erabiltzaileek prestazio farmazeutiko anbulatorioan egin beharreko ekarpenetik salbuetsita dauden pertsonen artean.

Azken xedapenetako laugarrenak Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bategina aldatzen du, urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartua, gutxieneko diru-sarreraren prestazioa Gizarte Segurantzaren sistemaren babes-ekintzaren barruan sartzeko eta Ogasun Ministerioak, autonomia-erkidegoek, foru-aldundiak, Barne Ministerioak eta Gizarte Segurantzaren, Adinekoen eta Gizarte Zerbitzuen Institutuaren eta erakunde eskudunen mutualitate laguntzaileek prestazioa aitortu, kudeatu eta gainbegiratzeko behar diren datuak emateko betebeharrak txertatzeko. Era berean, desgaitasunik gabeko edo ehuneko 33tik beherako desgaitasuna duen ardurapeko seme, alaba edo adingabeagatiko diru-esleipena kentzen da, prestazio hori bizitzeko gutxieneko diru-sarreran txertatuko baita.

Azken xedapenetako bosgarrenak aldatu egiten du Estatuaren 2018rako Aurrekontu Orokorren uztailaren 3ko 6/2018 Legea, gizarte-txartel digitala sortzeko, administrazio publikoek bultzatutako gizarte-babeseko politikak hobetu eta koordinatze aldera.

Azken xedapenetako seigarrenak pizgarriak eman nahi dizkie toki-entitateei bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prozeduraren hasieran eta instrukzioan parte har dezaten, eginkizun horiek garatzearen ondoriozko gastuak ekitaldia ixtean aurreikusitako superabitaren kontura finantzatu ahal izateko aukera emanaz, eta aurreikusten du ezen, 2020ko ekitaldiari dagokionez, aurrekontu-egonkortasuneko arauak betetzen ez direla zehazteko, kontuan hartuko dela, salbuespen gisa, egoera hori gastu horiek eragin duten.

Azken xedapenetako zazpigarrenak baimena ematen dio Gobernuari errege lege-dekretuaren balioak, eskalak eta ehunekoak eguneratzeko, baldin eta, egoera sozial eta ekonomikoen eta kalteberatasun-egoeren bilakaerari eta AIREFen aldizkako ebaluazioei erreparatuta, aldaketa horren beharra ikusten bada; horren helburua prestazioak bere babes-ekintzari eustea da, pobrezia-arriskua prebenitzeko, gizarteratzea lortzeko, eta oinarrizko beharrak estaltzeko baliabide ekonomikoen gabeziak betetze aldera.

Azken xedapenetako zortzigarrenak Gizarte Prestazio Publikoen Erregistroa arautzen duen martxoaren 1eko 397/1996 Errege Dekretua aldatzeko babes-klausula jasotzen du, bizitzeko gutxieneko diru-sarrera erregistro horretan sar dadin martxan jartzen den unetik.

Azken xedapenetako bederatzigarrenak eskumen-titulua ezartzen du, eta azken xedapenetako hamargarrenak erregelamendua garatzeko ahalmena ematen du.

Azkenik, azken xedapenetako hamaikagarrenak errege lege-dekretua indarrean noiz jarriko den zehazten du: *Estatuko Aldizkari Ofizialean* argitaratzen den egun berean.

VI

Konstituzio Auzitegiak ontzat jo du neurri ekonomikoak errege lege-dekretuen bidez hartzea beharra eta presa esplizituki eta arrazoituz justifikatzen direnean, hau da, egoera ekonomikoak erantzun azkar bat eskatzen duenean eta neurri horiek arauzko bide arruntaren bidez izapidetzeko denboran atzeratzeak kalteren bat ekar dezakeenean.

Errege lege-dekretua, Konstituzioaren arabera, zilegizko tresna da, baldin eta presako legegintza justifikatzen duen helburua honako hau bada, gure Konstituzio Auzitegiak behin eta berriz eskatu duen bezala (otsailaren 4ko 6/1983 epaia, 5. oinarria; urtarrilaren 17ko 11/2002 epaia, 4. oinarria; uztailaren 3ko 137/2003 epaia, 3. oinarria, eta uztailaren 7ko 189/2005 epaia, 3. oinarria): Gobernuaren helburuen barruan, egoera jakin bati aurre egitea, zeinak eskatzen baitu, aurreikusten zailak diren arrazoiengatik, arau bat egitea berehala, legeak Parlamentuan izapidetzeko erabiltzen den ohiko bidean edo presako prozeduran baino epe laburragoan.

COVID-19ak eragindako osasun-krisiak kalteberatasun-egoeran dauden pertsonengan duen eragin ekonomiko eta sozialak eta berehalako neurririk hartu ezean etorkizunean pobrezia kroniko bihurtzeko eta handitzeko arriskuak agerian uzten dute arrazoiak badaudela bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren araua ezartzeko ezohiko eta presazko beharra justifikatzen dutenak.

Nahiz eta oraindik oso goiz den COVID-19ak gure herrialdeko pobrezia-tasetan duen eraginari buruzko datu estatistikoak izateko, erakunde batzuek egindako txostenek eta jakinarazpenek agerian uzten dute osasun-larrialdiak diru-sarreretan eragindako galerak eragin handiagoa izan duela krisiaren aurretik diru-sarrera oso txikiak zituzten familietan.

Ildo horretatik, Cáritasek ohartarazi du koronabirusak sortutako osasun-larrialdi horrek ondorio sozialak eragin ditzakeela pobretuta eta baztertuta dauden familietan; izan ere, Fundación Fomento de Estudios Sociales y Sociología Aplicada (FOESSA) fundazioaren datuen arabera, 8,5 milioi pertsona dira, Espainiako biztanleen % 18,4. Gizarte-bazterketako egoeran dauden 8,5 milioi pertsonen artean, 1,8 milioi pertsonak hainbeste arazo eta behar dituzte, non horiek izango dira gure ekonomiaren geldialdia nabaritutako duten lehenak.

Bestalde, Gurutze Gorriak adierazi du Espainian 12 milioi pertsona baino gehiago, biztanleriaren % 26 baino gehiago, pobrezia-arriskuan edo gizarte-bazterketa arriskuan daudela, eta gaur egun bakartuta eta konfinatuta daudenak direla kalteberatasun handieneko egoeran daudenak.

Elikagaien Bankuen Espainiako Federazioak (FESBAL) adierazi du aurreko krisi ekonomikoaren ondorioz milioi bat eta zazpiehun mila pertsonari eman zietela arreta urte txarretan, ordura arte artatzen zituztenen bikoitzari baino gehiagori, eta beldur dira orain egoera oso antzekoa edo okerragoa ez ote den izango. Hilabete pare batean elikagaien eskaria % 30 igo da.

Izan ere, COVID-19a geldiarazteko eta hari aurrea hartzeko egoera honetan, presakoa eta beharrezkoa da epidemia eten eta haren hedapena eragozteko osasun publikoa

babesteko, baita eduki ekonomiko eta sozialeko neurriak hartzea ere, epidemia herritarrengan eta bereziki kolektibo kalteberengan eragiten ari den ondorioei aurre egiteko.

Arrazoitze-ildo horretan, eta konstituzio-doktrinari jarraituz (Konstituzio Auzitegiaren 61/2018 epaia), argudiatu behar da bi arrazoi daudela bizitzeko gutxieneko diru-sarrera sortzeko lege-dekretua baliatzeko, eta horietako bakoitzak, berez, ekimena justifikatzeko balioko lukeela.

Alde batetik, epai horrek gogorarazten digu lege-dekretuaren erabilera «koiuntura ekonomiko arazotsuak» jo diren egoeretan onartu izan dela. Eta bistakoa dirudi giza bizitzak galtzearen ondoriozko tragediaren tamainak eta pandemia gelditzeko beharrezkoak diren neurriak hartzetik datozen ondorio sozial eta ekonomiko suntsitzaileek behar bezala justifikatzen dutela presako araugintzari ekitea.

Baina, bestalde, onartu du erreforma hau egiturazkotzat jotzeak ez duela berez eragozten errege lege-dekretua erabiltzea; «izan ere, konpondu nahi den arazoa ustez egiturazkoa bada ere, baliteke hura konpontzeko aparteko eta presako beharrian izatea noizbait eta, beraz, orduan bidezkoa izatea errege lege-dekretua onartzea. Beharrian dagoen erabakitzeak, kasuan kasuko inguruabarrak aztertu beharko dira (Konstituzio Auzitegiaren 137/2011 epaia, 6. oinarri juridikoa, Konstituzio Auzitegiaren epai hauetan berretsia: 183/2014, 5. oinarri juridikoa; 47/2015, 5. oinarri juridikoa; 139/2016, 3. oinarri juridikoa)». Iritzi hori bereziki aplika dakiok honelako ekimen bati, non prestazio berri bat gehitu baita, onuradun kopuru potentzial oso handia duena, Gizarte Segurantzaren sistemari, zeina gure zuzenbidezko estatu sozial eta demokratikoaren benetako bizkarrezurra baita.

Laburbilduz, Gobernuari dagokion judizio politikoaren edo egokitasun-judizioaren barruan (Konstituzio Auzitegiaren 61/2018 epaia, ekainaren 7koa, 4. oinarri juridikoa; 142/2014 epaia, irailaren 11koa, 3. oinarri juridikoa), azaldu berri diren egokitasun-arrazoiek modu zabal eta arrazoituan justifikatzen dute arau hau onartzea, zeren eta COVID-19aren eragin ekonomiko eta sozial ezin larriagoari berehala heltzen lagunduko duten neurriak onartzeko helburu legitimoari erantzuten baitio (Konstituzio Auzitegiaren 29/1982 epaia, maiatzaren 31koa, 3. oinarri juridikoa; 111/1983 epaia, abenduaren 2koa, 5. oinarri juridikoa; 182/1997 epaia, urriaren 20koa, 3. oinarri juridikoa).

Esan behar da, gainera, errege lege-dekretu honek ez duela eraginik izango Estatuaren oinarritzko erakundearen antolamenduan eta Konstituzioaren I. tituluak arautzen dituen herritarren eskubide, eginbehar eta askatasunetan, ezta autonomia-erkidegoen araubidean eta hauteskondeei buruzko zuzenbide orokorrean ere.

Arestian azaldutakoa ikusita, errege lege-dekretuaren tresna juridikora jo ahal izateko oinarri gisa Espainiako Konstituzioaren 86. artikulua eskatzen duen aparteko eta presazko beharria dago.

Errege lege-dekretu hau bat dator Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legeak eskatzen dituen printzipioekin: beharrezkotasuna, eraginkortasuna, proportzionaltasuna, segurtasun juridikoa, gardentasuna eta efizientzia. Horren ildotik, dekretuak premiaren eta eraginkortasunaren printzipioak betetzen ditu; izan ere, ezartzen diren neurrien oinarrian herritar guztien interesa dago, eta errege lege-dekretua da hori lortzeko tresnarik egokiena.

Errege lege-dekretua bat dator proportzionaltasun-printzipioarekin, aurrez aipatutako helburuak lortzeko behar-beharrezkoak diren arauak baizik ez baititu ezartzen. Halaber, segurtasun juridikoaren printzipioa betetzen du, bat baitator gainerako ordenamendu juridikoarekin.

Eraginkortasun-printzipioari dagokionez, errege lege-dekretu honek ez du ezartzen bere helburuak lortzeko justifikatuta ez dagoen administrazio-kargarik.

Salbuetsita daude kontsulta publikoko eta entzunaldi eta informazio publikoko izapideak, Gobernuari buruzko azaroaren 27ko 50/1997 Legearen 26.11 artikulua araber.

Hala ere, koordinazioa bermatzeko eta araua lurralde-errealitatera egokitzeko, elkarrikeria bizia izan da autonomia-erkidegoekin eta hiri autonomoekin, bai eta Espainiako Udalerrien eta Probintzien Federazioarekin ere. Halaber, gizarte-eragileekin izandako elkarrikeria sozialean sartu da, eta kontsulta-prozesu zabala garatu da Gizarte Ekintzako Hirugarren Sektoreko hainbat erakunderekin.

Errege lege-dekretu hau Espainiako Konstituzioaren 149.1 artikulua 1., 13., 14., 17. eta 18. arauetan xedatutakoaren babesean eman da; arau horiek eskumen eskusiboa ematen diote Estatuari alor hauetan: konstituzio-eskubideak egikaritzean eta konstituzio-eginbeharrak betetzean espainiar guztien berdintasuna bermatzen duten oinarrizko baldintzak arautzea; jardura ekonomikoaren plangintza orokorraren oinarriak eta koordinazioa; ogasun orokorra eta Estatuaren zorra; Gizarte Segurantzaren oinarrizko legeria eta araubide ekonomikoak, eta administrazio publikoen araubide juridikoaren eta administrazio-prozedura erkidearen oinarriak.

Horrenbestez, Espainiako Konstituzioaren 86. artikuluko baimenaz baliatuta, Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazioko ministroak eta Gobernuako bigarren presidenteorde eta Gizarte Eskubideetako eta Agenda 2030eko ministroak proposatuta, eta Ministro Kontseiluak 2020ko maiatzaren 29ko bileran eztabaidatu ondoren, honako hau

XEDATZEN DUT:

I. KAPITULUA

Xedapen orokorrak

1. artikulua. *Xedea.*

Errege lege-dekretu honen xedea bizitzeko gutxieneko diru-sarrera sortzea eta arautzea da, halakotzat jota bakarrik edo bizikidetzaren unitate batean integratuta bizi diren pertsonen pobrezia-arriskua eta gizarte-bazterketako arriskua eragozteko prestazioa, kalteberatasun-egoeran daudenei ematen zaiena beren oinarrizko premiak estaltzeko behar beste baliabide ekonomikorik ez dutelako.

2. artikulua. *Kontzeptua eta izaera.*

1. Bizitzeko gutxieneko diru-sarrera prestazio ekonomiko baterako eskubide subjektibo gisa eratzen da. Prestazio horrek gutxieneko errenta bat bermatzen die kalteberatasun ekonomikoko egoeran daudenei, errege lege-dekretu honetan zehazten diren baldintzetan. Tresna horren bidez, onuradunak gizarteratzeko eta laneratzeko benetako aukerak hobetzea bermatu nahi da.

2. Espainiako Konstituzioaren 41. artikulua garatzeko, eta autonomia-erkidegoek beren eskumenak baliatzean ezartzen dituzten laguntzen gabe, bizitzeko gutxieneko diru-sarrera Gizarte Segurantzaren sistemaren babes-ekintzaren barruan dago, prestazio ekonomiko gisa, modalitate ez-kontributiboan.

3. artikulua. *Ezaugarriak.*

Bizitzeko gutxieneko diru-sarrerak ezaugarri hauek ditu:

a) Gutxieneko errenta bat bermatzen du, onuradun indibidualak edo —hala badagokio— bizikidetzaren unitate bateko kideek dituzten edozein motatako baliabide ekonomikoen baturaren eta kasu bakoitzerako 10. artikuluan ezarritako baldintzetan bermatutako errentaren zenbatekoaren arteko aldea estaltzen duena.

b) Babes-ekintzan bereizi egiten da onuradun indibidual batentzat den edo bizikidetzaren unitate batentzat den; kasu horretan, bizikidetzaren unitatearen egitura eta ezaugarri espezifikoak hartzen dira kontuan.

c) Kalteberatasun ekonomikoko egoerak irauten duen bitartean eta prestazioa jasotzeko eskubidea eragin zuten betekizunak betetzen diren bitartean iraungo du prestazioak.

d) Bazterketa-egoera batetik gizartean parte hartzeko egoera batera igarotzeko babes-sare baten moduan egituratuta dago. Horretarako, enplegurako eta inklusiorako pizgarriak jasoko ditu diseinuan, administrazioen arteko lankidetzaren formulen bidez antolatua.

e) Besterenezina da. Ezin izango da betebeharren berme gisa eskaini, ez eta osorik edo zati batean laga, konpentsatu edo deskontatu, atxiki edo enbargatu ere, salbu eta urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartutako Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginaren 44. artikuluan aurreikusitako kasuetan eta mugekin.

II. KAPITULUA

Aplikazio-eremu subjektiboa.

4. artikulua. *Pertsona onuradunak.*

1. Honako hauek izan daitezke bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradun:

a) Bizikidetzaren unitate bateko kideak, errege lege-dekretu honetan ezarritako baldintzetan.

b) Gutxienez 23 urte eta gehienez 65 urte dituzten pertsonak, bakarrik bizi direnak, edo 6.2.c) artikuluko kasuetan bizikidetzaren unitate batekin bizi direnak bizikidetzaren unitate horretan sartu gabe, baldin eta honako egoera hauek gertatzen badira:

1.a Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginean zehaztutako moduan beste pertsona batekin ezkondu edo izateko bikote gisa lotuta ez egotea (testu bategin hori urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen), edo banantze- edo dibortzio-izapideak hasi dituztenak izatea edo erregelamendu bidez zehazten diren beste egoera batzuetan daudenak izatea, horiei ez baitaie eskatuko baldintza hori betetzea.

2.a Beste bizikidetzaren unitate bateko kide ez izatea, errege lege-dekretu honetan aurreikusitakoaren arabera.

Genero-indarkeriaren biktimak diren emakumeei edo gizakien salerosketaren eta sexu-esplotazioaren biktimak diren emakumeei ez zaie eskatuko adin-betekizunak betetzea, ezta letra honetako 1. eta 2. apartatuetan aurreikusitakoak ere.

2. Ezin izango dira bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradun izan izaera sozial, sanitario edo soziosanitarioko egoitza-zerbitzu baten erabiltzaileak, zerbitzu hori iraunkorra bada eta funts publikoekin finantzatuta badago, salbu eta genero-indarkeriaren biktimak diren emakumeak eta gizakien salerosketaren eta sexu-esplotazioaren biktimak diren emakumeak, bai eta erregelamendu bidez ezartzen diren beste salbuespen batzuetan sartzen direnak ere.

3. Onuradunek 7. artikuluan ezartzen diren betekizunak bete beharko dituzte prestazioa eskuratzeko, bai eta 33. artikuluan ezarritako eskubideak mantentzeko betebeharrak ere.

5. artikulua. *Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren titularrak.*

1. Hauek dira prestazio horren titularrak dira: jarduteko gaitasun osoa duten pertsonak, prestazio hori eskatzen eta jasotzen dutenak beren izenean edo bizikidetzaren unitate baten izenean. Azken kasu horretan, titularrak hartuko du bere gain unitate horren ordezkartza.

Hala badagokio, judizialki ezgaituta ez dauden bizikidetzaren unitateko kide adindun guztiek sinatu beharko dute eskaera.

2. Titularrek, bizikidetzaren unitate bateko kide direnean, gutxienez 23 urte izan beharko dituzte, edo adinduna edo adingabea emantzipatua izan beharko dute, seme-alabak edo adingabeak adopzio aurreko zaintza-erregimenean edo familia-harrera iraunkorrean izanez gero, eta 65 urtetik beharagoak izan beharko dute. Salbuespen gisa, bizikidetzaren unitatea 65 urtetik gorakoek eta adingabeek edo judizialki ezgaituta daudenean soilik osatzen badute, prestazioa eskatzen duen 65 urtetik gorakoa izango da titularrak.

Bizikidetzaren unitate batean sartu ezean, titularraren gutxieneko adina 23 urtekoa izango da, genero-indarkeriaren biktimak diren emakumeen kasuan edo gizakien salerosketaren eta sexu-esplotazioaren biktimen kasuan izan ezik; kasu horietan, titularrak adinduna izatea eskatuko da.

3. Bizikidetzta-unitate batean pertsona batek baino gehiagok izan badezakete izaera hori, bizikidetzta-unitatearen izenean eskatutako prestazioa aitortzen zaion pertsona hartuko da titulartzat.

4. Erregelamendu bidez ezartzen diren baldintzetan, prestazioa titularraz bestelako bizikidetzta-unitateko beste kide bati ordaintzea erabaki ahal izango du entitate kudeatzaileak.

5. Helbide berean gehienez bi titular egon daitezke.

6. artikulua. *Bizikidetzta-unitatea.*

1. Egoitza berean bizi diren pertsona guztiek osatzen dutena hartzen da bizikidetzta-unitatetzat, baldin eta Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren 221.2 artikulua arabera elkarrekin lotuta badaude ezkondua daudelako edo izatezko bikotea direlako, edo bigarren mailarainoko odol-ahaidetasun, ezkontza-ahaidetasun edo adopzio lotura badute, edo adopzio-helburuko zaintza edo familia-harrera iraunkorra dela-eta elkarrekin bizi badira.

Bizikidetzta-unitatea osatzen duten pertsonetako baten heriotzak ez du aldatuko bizikidetzta-unitatearen izaera, nahiz eta aurreko apartatuan aurreikusitako loturak galtzea ekarri heriotza horrek.

2. Aurreko apartatuaren salbuespen gisa, honako hauek ere bizikidetzta-unitatetzat hartuko dira errege lege-dekretu honetan aurreikusitako ondoretarako:

a) Genero-indarkeriaren biktima den pertsona batek osatutakoa, baldin eta ohiko familia-etxebizitza utzi badu, seme-alabekin edo adopziorako edo familia-harrera iraunkorrerako zaintza-erregimenean dauden adingabeekin batera eta odolkidetasuneko edo ezkontza-ahaidetasuneko bigarren mailarainoko senideekin batera.

b) Seme-alabekin edo adopziorako edo familia-harrera iraunkorrerako zaintza-erregimenean dauden adingabeekin batera dagoen pertsona batek eta bigarren mailarainoko odolkidetasuneko edo ezkontza-ahaidetasuneko senideak osatutakoa, banantze- edo dibortzio-izapideak hasi dituen.

c) Gutxienez 23 urte eta gehienez 65 dituzten bi pertsonak edo gehiagok osatzen dutena, baldin eta, beren artean manu honetan adierazitako erlazioetako bat bera ere izan gabe, egoitza berean bizi badira erregelamenduz ezarritako moduan. Pertsona batek edo batzuek etxebizitza partekatzen badute bizikidetzta-unitate batekin, pentsatuko da ez direla bizikidetzta-unitate horretako kide prestazioaren ondoretarako, eta bi bizikidetzta-unitate daudela iritziko zaio: bata elkarren artean loturarik ez duten pertsonak osatuko dute; bestea, berriz, familia bateko kideek, edo, hala badagokio, familiako kideek edo antzeko harremaneko kideek eta onuradun indibidual batek osatutako bizikidetzta-unitate bateko kideek osatuko dute.

3. Ikasketak, lana, tratamendu medikoa, errehabilitazioa edo antzeko arrazoiak direla-eta aldi baterako banantzeak ez dakar bizikidetzta amaitzea.

Horren harira, Espainian benetan, legez eta modu jarraituan bizitzea da bizikidetzta-unitateko kideatzat hartzeko betekizuna.

4. Inor ezin da izan inola ere bi bizikidetzta-unitatetan edo gehiagotan.

7. artikulua. *Errenta eskuratzeko betekizunak.*

1. Onuradun guztiek, bizikidetzta-unitate batean egon edo ez, betekizun hauek bete beharko dituzte:

a) Espainian legezko eta benetako bizilekua izatea, eta hura eskaera aurkeztu aurreko urtean zehar, gutxienez, etenik gabe eta modu jarraituan eduki izatea. Betekizun hori ez da eskatuko honako hauei dagokienez:

1.a Jaiotzagatik, adopzioagatik, adopzio aurreko zaintzagatik edo familia-harrera iraunkorragatik bizikidetzta-unitatean sartutako adingabeak.

2.a Gizaki-salerosketaren eta sexu-esplotazioaren biktimak. Izaera hori egiaztatzeko, biktima horiei arreta integrala emateaz arduratzen diren zerbitzu publikoek edo gizarte-

zerbitzuek txosten bat egin beharko dute; bestela, erregelamendu bidez garatzen den beste edozein egiaztatze-bide erabili ahal izango da.

3.a Genero-indarkeriaren biktima diren emakumeak. Baldintza hori egiaztatzeko, Genero-indarkeriaren aurka babes integrala emateko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoaren 23. artikuluan ezarritako bideetatik edozein erabili ahal izango da.

Prestazio horretarako eskubideari eusteko, pertsona batek ohiko bizilekua Espainian duela iritziko zaio baldin eta, atzerriko egonaldiak izan arren, urte naturalean egonaldi horiek ez badira guztira laurogeita hamar egun natural baino gehiago, edo behar bezala justifikatuta dauden gaixotasun-kausek ekarri badute Espainiako lurraldetik kanpora joatea.

b) Kalteberatasun ekonomikoko egoeran egotea, errenta, diru-sarrera edo ondare nahikorik ez izateagatik, 8. artikuluan ezarritakoaren arabera.

c) Indarrean dauden pentsioak eta prestazioak eskatu izana, erregelamenduz ezarritako moduan, haietarako eskubidea izan badezakete. Salbuetsita egongo dira ordainsari sozialak, gizarteratzeko gutxieneko errentak edo autonomia-erkidegoek emandako antzeko gizarte-laguntzak.

d) Lanean ari ez badira eta adinez nagusiak edo adingabe emantzipatuak badira, enplegu-eskatzaille gisa izena emanda egotea, erregelamenduz ezarritako kasuetan izan ezik.

2. 4.1.b) artikuluan eta 6.2.c) artikuluan aipatzen diren onuradunak gutxienez hiru urtez bizi izan beharko dira modu independentean, bizitzeko gutxieneko diru-sarrera eskatu aurretik.

Pertsona bat modu independentean bizi izan dela iritzeko, pertsona horrek Gizarte Segurantzaren sistema osatzen duten erregimenetako edozeinetan alta emanik egon behar izan du gutxienez hamabi hilabetez, modu jarraituan nahiz etenekin, eta frogatu behar du, betiere, eskaera egin aurretik hiru urtez bere helbidea bere gurasoenaz, tutoreenaz edo harreran izan dutenenaz bestelako bat izan dela.

Betekizun hori ez zaie eskatuko genero-indarkeriaren biktima izateagatik ohiko bizilekua utzi duten pertsonen, banantze- edo dibortzio-izapideak hasi dituztenei edo erregelamendu bidez zehazten diren beste egoera batzuetan daudenei.

3. Onuradunak bizikidetzaren unitate bateko kide badira, unitate hori 6. artikuluan adierazitako moduan eratuta egotea eskatuko da, gutxienez eskabidea aurkeztu aurreko urtean, modu jarraituan.

Betekizun hori ez da eskatuko adingabeen jaiotza, adopzio, adopzio aurreko zaintza edo familia-harrera iraunkorraren kasuetan, 6.2 artikuluko a) eta b) kasuetan, genero-indarkeriaren biktima diren emakumeen kasuan, gizakien salerosketaren edo sexu-esplotazioaren biktima diren emakumeen kasuan, eta erregelamendu bidez zehazten diren justifikatutako beste kasu batzuetan.

4. Aurreko apartatuetan zerrendatutako betekizunak eskabidea aurkezten denean edo berrikusteko eskatzen denean bete beharko dira, eta ebazpena eman bitartean eta bizitzeko gutxieneko diru-sarrera jasotzen den bitartean ere bete beharko dira.

8. artikulua. *Kalteberatasun ekonomikoko egoera.*

1. 7. artikuluan aipatzen den kalteberatasun ekonomikoko egoera zehazteko, kontuan hartuko da onuradun eskatzaille indibidualaren edo, hala badagokio, bizikidetzaren unitate osoaren ahalmen ekonomikoa, eta kide guztien baliabideak zenbatuko dira.

2. Betekizun hori betetzen dela iritziko zaio, baldin eta, aurreko ekitaldiko datuei erreparatuta, onuradun indibidualaren edo bizikidetzaren unitateko kide guztien urteko diru-sarrera eta errenta konputagarrien hileko batezbestekoa, 18. artikuluan ezarritakoaren arabera, gutxienez hamar euro txikiagoa bada bizikidetzaren unitateko kide kopuruaren eta modalitatearen arabera prestazio horrekin bermatutako errentaren hileko zenbatekoa baino, betiere 10. artikuluan ezarritako moduan.

Errege lege-dekretu honen ondoretarako, ez dira diru-sarreratzat hartuko gizarte-soldatak, gizarteratzeko gutxieneko errentak edo autonomia-erkidegoek emandako gizarte-laguntzako antzeko laguntzak, ez eta bestelako diru-sarrerak eta errentak ere, 18. artikuluan aurreikusitakoaren arabera.

3. Betekizun hori ez dela betetzen iritziko zaio, baldin eta, errege lege-dekretu honen 18. artikuluan jasotzen diren irizpideen arabera, onuradun indibidual batentzat bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren bidez bermatutako errentaren zenbatekoaren hiru halako edo gehiagoko balioa duen ondare baten titularra bada onuradun indibiduala. Bizikidetzak-unitateen kasuan, betekizun hori ez dela betetzen iritziko zaio II. eranskinean ageri den gehikuntza-eskala aplikatzearen ondoriozko zenbatekoaren pareko edo gehiagoko ondare baten titularrak direnean.

Era berean, bizitzeko gutxieneko diru-sarrera jasotzeko aukerarik gabe geratuko dira, ondarearen balorazioa alde batera utzita, onuradun indibidualak edo bizikidetzak-unitate bat osatzen duten kideak, bizitza-unitateko kideetako edozein merkataritza-sozietate bateko zuzenbideko administratzaile bada.

4. Bizitzeko gutxieneko diru-sarrera jasotzeak lan-merkatuan parte hartzeko pizgarria ken ez dezan, bizitzeko gutxieneko diru-sarrera jasotzea bateragarria izango da onuradun indibidualaren edo, hala badagokio, bizikidetzak-unitateko kide baten edo batzuen lan-errentekin edo norberaren konturako jarduera ekonomikoarekin, erregelamendu bidez ezartzen diren baldintzetan eta mugekin. Kasu horietan, baldintza batzuk ezarriko dira, artikuluko honetako 2. puntuan ezarritako errenta-mugak arrazoi horrengatik gainditzen badira ere hurrengo ekitaldian bizitzeko gutxieneko diru-sarrera jasotzeko eskubidea gal ez dadin. Erregelamendu bidezko garapen horrek, ordezkartza handieneko enpresaburuen elkarte eta sindikatuarekin izandako elkarrizketaren esparruan, arreta berezia eskainiko dio desgaitasuna duten pertsonen eta guraso bakarreko familien parte-hartzeari.

5. Erregelamendu bidez, uneko ekitaldiko diru-sarrerak eta errentak zenbatzeko kasuak eta baldintzak ezarri ahal izango dira ekitaldi berean gertatzen diren kalteberatasun-kasu berezietarako, prestazio hau eskuratzeko.

III. KAPITULUA

Babes-ekintza

9. artikulua. *Prestazio ekonomikoa.*

Bizitzeko gutxieneko diru-sarrera prestazio ekonomiko bat izango da, eta hilerio finkatu eta ordainduko da, errege lege-dekretu honetan eta berau garatzeko arauetan ezarritakoaren arabera.

10. artikulua. *Zenbatekoa zehaztea.*

1. Onuradun indibidualari edo bizikidetzak-unitateari dagokion bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioaren hileko zenbatekoa honako hauen arteko aldea izango da: bermatutako errentaren zenbatekoa, hurrengo apartatuaren arabera ezarria, eta onuradunaren edo bizikidetzak-unitate hori osatzen duten kideen aurreko ekitaldiko errenta eta diru-sarrera guztiak; horretarako, ateratzen den zenbatekoak hamar eurokoa edo gehiagokoa izan behar du hileko, eta, betiere, 8., 13. eta 17. artikuluetan ezarritako baldintzak bete beharko dira.

2. Aurreko apartatuan adierazitako ondoretarako, honako hauek hartuko dira errenta bermatutzat:

a) Onuradun indibidualen kasuan, hileko errenta bermatuaren zenbatekoa Estatuko Aurrekontu Orokorraren Legean urtero finkatutako pentsio ez-kontributiboaren urteko zenbatekoaren hamabiren bat izango da.

b) Bizikidetzak-unitateen kasuan, a) letraren hileko zenbatekoa ehuneko 30 handituko da kide bakoitzeko, bigarrenetik aurrera, eta gehienez ere ehuneko 220 arte.

c) b) letran ezarritako hileko zenbatekoari guraso bakarrekoa izateagatik osagarri bat gehituko zaio, a) letran ezarritako zenbatekoaren ehuneko 22koa, bizikidetzak-unitate guraso bakarrekoa bada. Prestazioaren zenbatekoa zehazteko, guraso bakarreko bizikidetzak-unitateak hau hartuko da: heldu bakar batek eta harekin bizi den seme edo

alaba adingabe batek edo gehiagok osatutakoa, edo bere kargura familia-harrera iraunkorrean edo adopzio-helburuko zaintzan dagoen adingabe batek edo gehiagok osatutakoa, heldu bakar hori bizikidetz-unitatearen sostengatzaile bakarra denean.

3. Erregelamendu bidez zehaztuko da aurreko paragrafoetan finkatutako zenbatekoak zenbat igo daitezkeen ohiko etxebizitzaren alokairu-gastuak dagokion errenta bermatuaren ehuneko 10etik gorakoak direla egiaztatzen denean, urteko zenbatekoan, bizikidetz-unitatearen tamainaren eta konfigurazioaren arabera.

4. Judizialki ezarritako zaintza partekatuko kasuetan, seme-alaba berberak edo judizialki ezgaitutako adingabeak edo adinekoak, familia-unitate berekoak ez direnean, egoitza duten unitateko kide direla iritziko zaio prestazioaren zenbatekoa zehazteko orduan.

5. 2020ko ekitaldirako, onuradun indibidual baten kasuan, bermatutako errentaren urteko zenbatekoa 5.538 eurokoa da. Bizikidetz-unitateei aplikatu beharreko zenbatekoa zehazteko, I. eranskinean ezarritako eskala aplikatuko da, onuradun indibidual bati dagokion zenbatekoa oinarri hartuta.

11. artikulua. *Prestaziorako eskubidea eta ordainketa.*

1. Bizitzeko gutxieneko diru-sarrerara jasotzeko eskubidea eskabidea aurkeztu eta hurrengo hilaren lehen egunean sortuko da.

2. Ordainketa hileroko egingo da, banku-transferentzia bidez, prestazioaren titularraren kontu batera, ekainaren 29ko 696/2018 Errege Dekretuak onartutako Gizarte Segurantzaren finantza-kudeaketaren erregelamendu orokorrean ezarritako epe eta prozedurekin bat etorriz.

12. artikulua. *Iraupena.*

1. Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ekonomikoa jasotzeko eskubideari eutsiko zaio hura ematea eragin zuten arrazoiek irauten duten bitartean eta errege lege-dekretu honetan aurreikusitako betekizunak eta betebeharrak betetzen diren bitartean.

2. Aurrekoa alde batera utzi gabe, onuradun guztiek, bizikidetz-unitate bateko kide izan zein ez, eskumena duen entitate kudeatzaileari jakinarazi beharko dizkiote, hogeita hamar egun naturaleko epean, errege lege-dekretu honetan ezarritako betekizunak edo betebeharrak betetzeari eragiten dioten inguruabarrak.

13. artikulua. *Prestazioaren zenbatekoa aldatzea eta eguneratzea.*

1. Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunaren edo bizikidetz-unitateko kideren baten inguruabar pertsonalak, ekonomikoak edo ondarekoak aldatuz gero, prestazio ekonomikoa murriztu edo handitu ahal izango da, entitate kudeatzaileak dagokion berrikuspena eginda.

2. Aldaketa eragin duen gertaera gertatu eta hurrengo hilaren lehen egunetik aurrera izango ditu ondorioak aldaketak, eta Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginaren 129. artikuluan xedatutakoa aplikatuko da (testu bategin hori urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen).

3. Nolanahi ere, prestazioaren zenbatekoa urte bakoitzeko urtarrilaren 1etik aurrerako ondorioekin eguneratuko da, aurreko ekitaldiko urteko diru-sarrerara konputagarriak erreferentziatzen hartuta. Aurreko ekitaldiko diru-sarrerara konputagarrien aldaketak prestazioa azkentzea eragiten badu, diru-sarrera horiei dagokien urtearen hurrengo urteko urtarrilaren 1etik aurrera izango ditu ondorioak aldaketa horrek ere.

14. artikulua. *Eskubidea etetea.*

1. Bizitzeko gutxieneko diru-sarrerara izateko eskubidea honako arrazoi hauengatik etengo da:

- a) Eskubidea aitortzeko eskatzen diren betekizunen bat aldi batean galtzea.

b) Eskubidearen onuradunak, titularrak edo haren bizikidetz-unitateko norbaitek aldi batez ez betetzea prestazioa eskuratzean onartu ziren betebeharrak.

c) Kautelaz etengo da onuradunak, titularrak edo haren bizikidetz-unitateko kideren batek prestazioa eskuratzean ezarri ziren betekizunak edo bere gain hartutako betebeharrak betetzen ez dituela erakusten duten zantzuak daudenean eta entitate kudeatzaileak hala ebazten duenean.

Nolanahi ere, kautelaz etengo da atzerrira urtean laurogeita hamar egun natural baino gehiagoz lekualdatzen bada, jarraitua izan zein ez, entitate kudeatzaileari alde aurretik horren berri eman gabe eta behar bezala justifikatu gabe.

d) Bizitzeko gutxieneko diru-sarrerak 8.4 artikuluan aipatzen diren laneko errentekin edo norberaren konturako jarduera ekonomikoarekin bateragarriak izateko baldintzak ez betetzea, erregelamendu bidez ezarritakoaren arabera.

e) Erregelamenduz ezartzen den beste zeinahi kausa.

2. Bizitzeko gutxieneko diru-sarrerarako eskubidea eteteak berekin ekarriko du prestazioaren ordainketa etetea, etete-arrazoiak gertatu edo entitate kudeatzaile eskudunak horren berri izan eta hurrengo hilaren lehen egunetik aurrera, eta behar ez bezala jasotako zenbatekoak itzultzeko betebeharra alde batera utzi gabe. Etenaldiak iraungo du bera eragin duten inguruabarrek irautesen bitartean.

Etenaldiak urtebetez irautesen bada, prestazioa jasotzeko eskubidea iraungi egingo da.

3. Eskubidea etetea eragin zuten arrazoiak desagertutakoan, eskubideari helduko zaio berriro, ofizioz edo alderdi batek eskatuta, baldin eta eskubidea aitortzea eragin zuten betekizunak betetzen jarraitzen bada. Bestela, eskubidea aldatu edo azkenduko da, dagokionaren arabera.

4. Prestazioa, eteteko arrazoiak amaitzen diren egunetik kontatzen hasita, hurrengo hilabetearen lehenengo egunetik aurrera sortuko da.

15. artikulua. *Eskubidea azkentzea.*

1. Bizitzeko gutxieneko diru-sarrera jasotzeko eskubidea honako arrazoi hauengatik azkenduko da:

a) Titularra hiltzea. Hala ere, bizikidetz-unitateen kasuan, 6. artikuluan ezarritako betekizunak betetzen dituen beste edozein kidek beste eskaera bat aurkeztu ahal izango du heriotzaren hurrengo egunetik hiru hilabeteko epean, hala badagokio, bizikidetz-unitatearen osaera berriaren arabera prestazioa jasotzeko eskubide berri bat aitordakion. Bizikidetz-unitateari bere inguruabar berrien arabera legokiokeen eskubidearen ondorio ekonomikoak heriotzaren hurrengo hilaren lehen egunetik aurrera sortuko dira, baldin eta adierazitako epearen barruan hala eskatzen bada.

b) Prestazioa jasotzeko eskatutako betekizunen bat betetzeari behin betiko uztea.

c) Zehapen-prozedura batean emandako ebazpena, hala zehazten duena.

d) Lurralde nazionaletik ateratzea, entitate kudeatzaileari jakinarazi edo justifikatu gabe, urtean laurogeita hamar egun natural baino gehiagoan, aldi hori jarraitua izan edo ez.

e) Eskubideari uko egitea.

f) Urtebeteko etendura, 14.2 artikulua arabera.

g) Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren eta lanaren errenten edo norberaren konturako jarduera ekonomikoaren arteko bateragarritasunari lotutako baldintzak, 8.4 artikuluan aipatutakoak, behin eta berriz ez betetzea, erregelamendu bidez ezarritakoaren arabera.

h) Erregelamendu bidez zehazten den beste edozein kausa.

2. Prestazioa jasotzeko eskubidea azkentzeko arrazoiak gertatu eta hurrengo hilaren lehen egunetik aurrera izango ditu azkentzeak ondorioak.

16. artikulua. *Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren eta ardurapeko seme, alaba edo adingabe bakoitzeko diru-esleipenaren arteko bateraezintasuna.*

Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioa jasotzea bateraezina izango da desgaitasunik ez duen edo ehuneko 33 baino gutxiagoko desgaitasuna duen norberaren kargurako seme, alaba edo adingabe bakoitzeko diru-esleipena jasotzearekin, kausatzaileak edo onuradunak berberak direnean; bietako bat aukeratzeko eskubidea izango dute, hala ere.

17. artikulua. *Bidegabeki jasotako prestazioak itzultzea.*

1. Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak ofizioz berrikusi ahal izango ditu, onuradunen kaltetan, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioari buruzko egintzak, baldin eta berrikuspen hori lau urteko gehieneko epean egiten badu, aurkaratu ez den administrazio-ebazpena eman zenetik zenbatzen hasita. Era berean, kasu horretan, ofizioz deklaratu eta eskatu ahal izango du bidegabe jasotako prestazioak itzultzeko.

Entitate kudeatzaileak edozein unetan akats material edo izatezkoak eta aritmetikoak zuzendu ahal izango ditu, eta, onuradunaren deklarazioetan dauden hutsune edo zehaztugabetasunen egiaztapenetan oinarrituta, berrikusketak egin ditzake; halaber, motibo horrengatik, hala badagokio, desegoki jaso diren kopuruak erreklamatu ahal izango ditu.

Aurreko paragrafoetan adierazi ez diren kasuetan, onuradunen kalterako berrikuspena Lan Arloko Jurisdikzioa arautzen duen urriaren 10eko 36/2011 Legearen 146. artikulua arabera egingo da.

2. Ebazpen bidez erabakitzen bada prestazioaren zenbatekoa azkentzea edo aldatzea kalkulua eragin zuten inguruabarrak aldatzearen ondorioz, eta prestazioa jasotzeko eskubiderik ez badago edo jaso beharreko zenbatekoa jasotako zenbatekoa baino txikiagoa bada, prestazioaren onuradunek bidegabe jasotako zenbatekoak itzuli beharko dituzte; horretarako, Bidegabe jasotako Gizarte Segurantzaren prestazioak itzultzeko prozedura berezia arautzen duen otsailaren 5eko 148/1996 Errege Dekretuan eta ekainaren 11ko 1415/2004 Errege Dekretuaren bidez onartutako Gizarte Segurantzaren Zerga-bilketako Erregelamendu Orokorrean ezarritako prozedura erabiliko dute.

Oker jasotako prestazioak itzultzeko erantzukizun solidarioa izango dute onuradunek eta egitate, ez-egite, negozio edo egintza juridikoen ondorioz prestazio bat iruzurrez lortzen parte hartzen duten pertsona guztiak.

Erantzule solidario guztiei eskatu ahal izango zaizkie lehen erantzule horri eskatu beharreko printzipala, errekaruak eta interesak eta zorra kobratzeko sortzen diren kostu guztiak.

3. Aurreko apartatuetan aurreikusitako kasuetan, zorra ordaindu gabe borondatezko aldi ordaintzeko epea igarotakoan, dagozkion errekaruak aplikatuko dira, eta berandutze-interesen sortzapena hasiko da, hargatik eragotzi gabe azken horiek nahitaezko diru-bilketako aldiari dagokionez soilik galdagarriak izatea. Erregelamendu bidez zehazten diren kasuetan, entitate kudeatzaileak erabaki dezake zorra bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren hilekoekin konpentsatzea, hileroko bakoitzaren gehieneko ehuneko jakin batera arte.

18. artikulua. *Diru-sarreraren eta ondarearen zenbaketa.*

1. Aurreko ekitaldiko diru-sarrerak arau hauen arabera zenbatuko da:

a) Oro har, errenten balio osoa zenbatuko da, jarduera ekonomikoetatik, higiezin errentamenduetatik edo araubide berezietatik datozen errentena izan ezik, horietan etekin garbia zenbatuko baita.

b) Jarduera ekonomikoetatik, ekitaldian sortutako ondare-irabazietatik eta araubide berezietatik datozen etekinetan, pertsona fisikoen errentaren gaineko zergaren zerga-oinarrian edo aldi bakoitzean indarrean dagoen araudiaren arabera dagokion foru-araudian sartzen den zenbatekoa zenbatuko da.

c) Onuradunak errentan emandako ondasun higiezinak dituenen, haren etekintzat diru-sarreraren eta gastuen arteko aldea hartuko da, zergadunak eskubidez dagokion

edozein murrizketa egin aurretik, eta biak ala biak pertsona fisikoen errentaren gaineko zergari buruzko araudian edo bizikidetz-unitatea osatzen duten pertsonari aplikatu beharreko foru-araudian xedatutakoaren arabera zehaztuko dira. Higiezinak errentan emanda ez badaude, aipatutako araudian eta dagokion foru-araudan higiezinaren errentak egozteko ezarritako arauen arabera baloratuko dira diru-sarrerara konputagarriak.

d) Pentsio eta prestazio publiko edo pribatuaren zenbatekoa —kontributiboena eta ez-kontributiboena— diru-sarrera gisa zenbatuko da.

e) Honako hauek salbuetsiko dira errentak zenbatzetik:

1.a Gizarte-soldatak, gizarteratzeko gutxieneko errentak edo autonomia-erkidegoek emandako gizarte-laguntzako antzeko laguntzak.

2.a Bizikidetz-unitatea osatzen duen edozein pertsonaren behar espezifiko bati erantzuteko eman diren prestazio eta laguntza ekonomiko publiko finalistak, hala nola ikasteko bekak edo laguntzak, etxebizitzarako laguntzak, larrialdietarako laguntzak eta antzekoak.

3.a Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko eta Sozietateen gaineko Zergaren, Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergaren eta Ondarearen gaineko Zergaren legeak partzialki aldatzen dituen azaroaren 28ko 35/2006 Legearen 7. artikulua b), c), d), i), j), n), q), r), s), t) eta y) paragrafoetan aipatzen diren errenta salbuetsiak.

2. Diru-sarrerak zenbatzeko, onuradunek eskaeraren aurreko ekitaldian lortutakoak hartuko dira kontuan. Prestazioaren zenbatekoa urtero berrikusiko da, aurreko ekitaldiko diru-sarreraren informazioa kontuan hartuta. Diru-sarrerak zein ekitalditan lortu diren zehazteko, irizpide fiskala hartuko da kontuan.

3. Bizikidetz-unitatea osatzen duten pertsonen hileko errendimenduak zehazteko, kide guztien errendimendu edo diru-sarrerara guztiak zenbatuko dira, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko eta Sozietateen gaineko Zergaren, Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zergaren eta Ondarearen gaineko Zergaren legeak partzialki aldatzen dituen azaroaren 28ko 35/2006 Legearen ezarritakoaren arabera.

Ez dira zenbatuko 1.e) apartatuan aurreikusitako errentak. Lehen zehaztutako diru-sarreraren baturari errentaren gaineko zergaren eta kotizazio sozialen zenbatekoa kenduko zaio.

4. Ondareztat aktibo ez-sozietarioen batura hartzen da, ohiko etxebizitza eta sozietate-ondare garbia kontuan hartu gabe, hurrengo apartatuetan definitutakoaren arabera.

5. Sozietarioak ez diren aktiboak honako kontzeptu hauen batura dira:

a) Higiezinak, ohiko etxebizitza izan ezik.

b) Banku-kontuak eta gordailuak.

c) Finantza-aktiboak, balore, aseguru eta errenta gisa, eta Inbertsio Kolektiboko Erakundeetako partaidetzak.

d) Planetako, pentsio-funtsetako eta antzeko sistema alternatiboetako partaidetzak.

6. Sozietate-ondare garbian sartzen da bizikidetz-unitateko kideren batek zuzenean edo zeharka parte hartzen duen sozietateen ondarean duen partaidetzen balioa, sozietarioak ez diren aktiboen barruan baloratutakoak izan ezik.

7. Sozietarioak ez diren aktiboak irizpide hauen arabera baloratuko dira:

a) Bizitegi-izaerako higiezin-aktiboak, Higiezinaren Katastroari buruzko Legearen testu bateginaren 3.1 artikuluan eta azken xedapenetako hirugarrenean aipatzen den merkatuko erreferentzia-balioaren arabera, eta, balio hori izan ezean, higiezinaren katastro-balioaren arabera (Higiezinaren Katastroari buruzko Legearen testu bategina martxoaren 5eko 1/2004 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen).

b) Gainerako higiezin-aktiboak, hiri-izaerakoak nahiz landa-izaerakoak izan, higiezinaren katastro-balioaren arabera.

c) Banku-kontuak eta gordailuak, finantza-aktiboak eta partaidetzak, eskura dauden azken zerga-aitorpen informatiboetan abenduaren 31n adierazitako balioaren arabera; aitorten horiek egiteko arauzko epea eskabidea aurkezteko unean amaitu behar da.

8. Sozietate-ondarea honela balioetsiko da, bizikidetzta-unitateko kide bakoitzarentzat: aktibo ez-sozietarioetan sartuta ez dauden sozietateen kapitaleko partaidetza-ehunekoak aplikatuz sozietate horien ondare garbiaren balioari eta zuzenean edo zeharka sozietate horienak diren sozietateen ondare garbiaren balioari, zergadun guztientzako zerga-ekitaldia amaitu zaien azken zerga-aitorpenetan adierazitako horri.

19. artikulua. *Betekizunak nola egiaztatu.*

1. Eskatzaileen eta bizikidetzta-unitatea osatzen dutenen nortasuna egiaztatzeko, nortasun-agiri nazionala aurkeztu beharko dute espainiarrek, edo familia-liburua edo jaiotza-ziurtagiri literala, nortasun-agiri nazionalik ez duten 14 urtetik beherakoak badira, eta jatorrizko herrialdeko nortasun-agiria edo pasaporte, berriz, atzerritarrek.

2. Legezko bizilekua Espainian dagoela egiaztatzeko, atzerritarren erregistro zentralerako inskripzioa beharko dute Europar Batasuneko estatuetakoko, Europako Esparru Ekonomikoko eta Suitzako Konfederazioko herritarrek, eta Europar Batasuneko herritarren senitartekoaren txartela edo bizileku-baimena aurkeztu beharko dute, berriz, edozein modalitatetan, beste nazionalitate bateko atzerritarrek.

3. Espainiako egoitza errolda-ziurtagiriaren bidez egiaztatuko da.

4. Bizikidetzta-unitate bat dagoela egiaztatzeko, honako agiri hauek aurkeztu beharko dira: familia-liburua; erregistro zibilaren ziurtagiria; izatezko bikoteen erregistro bateko inskripzioa, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren 221.2 artikulua araberan egina, eta etxebizitza berean erroldatuta egotearen ziurtagiria.

Hala ere, 6.2 artikuluan aurreikusitako moduan bizikidetzta-unitate bat dagoela egiaztatzeko, eskatzailearen bizilekuan erroldatuta dauden pertsona guztiak jasotzen dituen errolda-ziurtagiria aurkeztu beharko da.

6.2.a) artikuluan aurreikusitako bizikidetzta-unitateek genero-indarkeriaren biktima direla egiaztatu beharko dute Genero-indarkeriaren aurka oso-osoko babesa emateko neurri buruzko abenduaren 28ko 1/2004 Lege Organikoaren 23. artikuluan aurreikusita dauden bitartekoak erabiliz.

Banantze- edo dibortzio-kasuetan, 6.2.b) artikuluan ezarritako bizikidetzta-unitatea egiaztatzeko, demanda edo ebazpen judiziala aurkeztu beharko da.

5. Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ekonomikoa eskuratzeko eta mantentzeko errege lege-dekretu honetan ezarritako diru-sarrera- eta ondare-betekizunak entitate kudeatzaileak egiaztatuko ditu, Zerga Administrazioako Estatu Agentziak eta Nafarroako eta Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde historikoetako zerga-ogasun bitarteko telematikoen bidez jasotako informazioaren arabera. Horretarako, ogasun publiko horietan egiaztatze- edo kontrol-jarduera hori egiten den ekitaldiaren aurreko ekitaldiari buruz dagoen informazioa hartuko da erreferentziatzat, edo, halakorik ezean, administrazio publiko horietan dagoen informazio eguneratua.

Eskaeran, interesdun bakoitzak berariaz baimena emango dio eskaera izapidetzen ari den administrazioari bere zerga-datuak eskuratzeko Zerga Administrazioako Estatu Agentziatik, autonomia-erkidegoetako organo eskudunetatik, Nafarroako Foru Ogasunetik edo Euskal Autonomia Erkidegoko foru-aldundietatik eta Higiezinaren Katastroaren Zuzendaritza Nagusitik, Zergei buruzko abenduaren 17ko 58/2003 Lege Orokorren 95.1.k) artikulua araberan edo, hala badagokio, aplikatzeko den foru-araudiaren arabera.

Aurreko paragrafoan xedatutakoa ez da eragozpena izango zerga-datuak lagatzeko Gizarte Segurantzaren prestazioak lortzeko eta balliatzeko iruzurrak aurkitzen laguntzeko legez aurreikusitako kasuetan (Zergei buruzko abenduaren 17ko 58/2003 Lege Orokorren 95. artikulua 1.c) apartatua edo, hala badagokio, aplikatzeko den foru-araudia).

6. Enplegu-eskatzailearen egoera egiaztatzeko, administrazio eskudunak horretarako emandako agiria aurkeztu beharko da, edo, bestela, egiaztatze horretarako prestatutako bitarteko elektronikoak erabili beharko ditu entitate kudeatzaileak.

7. Eskatzaileari ez zaio inoiz eskatuko Gizarte Segurantzaren Administrazioak bere kabuz ezagutu behar dituen gertaerak, datuak edo inguruabarrak egiaztatzeko, hala nola onuraduna Gizarte Segurantzaren sistemari dagokionez zer egoeratan dagoen eta

bizikidetza-unitateko kideek Gizarte Prestazio Publikoen Erregistroan jasota dagoen beste prestazio ekonomiko bat jasotzen duten.

20. artikulua. *Datuak lagatzea eta haien konfidentzialtasuna.*

1. Prestazio hori kudeatzeko Gizarte Segurantzaren Administrazioari izaera pertsonaleko datuei buruz eman beharreko informazioa ematean, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren 71. artikuluan 1. eta 2. apartatuetan aurreikusitakoa aplikatuko da (testu bategin hori urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen). Informazioa emateko, ez da beharrezkoa izango interesdunaren edo bizikidetza-unitatea osatzen duten pertsonen aurretiazko baimena, 2016/679 (EB) Erregelamenduaren 6.1 e) eta 9.2 h) artikuluetan aipatutako datu-tratamenduetako bat delako (Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2016/679 (EB) Erregelamendua, 2016ko apirilaren 27koa, datu pertsonalen tratamenduari dagokionez pertsona fisikoen babesari eta datu horien zirkulazio askeari buruzko arauak ezartzen dituena eta 95/46/EE Zuzentaraua indargabetzen duena).

2. Bizitzeko gutxieneko diru-sarrerari buruzko edozein jardueratan parte hartzen duten pertsona eta erakunde guztiek datuak gorde beharko dituzte, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren 77. artikuluan ezarritako moduan.

3. Administrazio publiko jarduleek komeni diren neurriak hartuko dituzte, administrazio-prozeduran zehar bermatuta gera dadin eskatzaileek prestazioa kudeatzeko emandako datuen konfidentzialtasuna, eta datuen babesaren arloan indarrean dagoen legeria betetzera behartuta egongo dira.

IV. KAPITULUA

Prozedura

21. artikulua. *Prozedura-arauak.*

Errege lege-dekretu honetan aurreikusitako berezitasunak alde batera utzi gabe, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren 129. artikuluan aurreikusitakoa aplikatuko da (testu bategin hori urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen).

22. artikulua. *Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalaren eskumena eta administrazioen arteko lankidetzeta.*

1. Gizarte Segurantzaren prestazio ekonomiko ez-kontributiboa aitortzeko eta kontrolatzeko eskumena Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalari dagokio, hargatik eragotzi gabe artikulua honen bigarren apartatuan eta laugarren eta bosgarren xedapen gehigarrietan xedatutakoa.

2. Autonomia-erkidegoek eta toki-entitateek administrazio-espeditentea hasi ahal izango dute Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalarekin horretarako gaitzen dituen hitzarmena sinatzen dutenean, Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legean aurreikusitako baldintzetan.

Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalarekin sinatutako hitzarmenaren esparruan, erabaki ahal izango da, dagokion administrazioak espeditentea hasitakoan, prozedura hasi duen administrazioak egin ditzala espeditentea ebatzi aurreko geroko izapideak eta kudeaketa.

3. Aurreko apartatuan aipatutako eginkizunak betetzeko, ez da beharrezkoa izango, inola ere, Toki Araubidearen Oinarriak Arautzen dituen apirilaren 2ko 7/1985 Legearen 7.4 artikuluan ezarritako aurretiazko txostenak egitea.

23. artikulua. *Prozeduraren hasiera.*

Lege honetan aurreikusitako prestazio ekonomikoa eskuratzeko, interesdunak eskaera egin beharko du aldez aurretik, hurrengo artikuluan aurreikusitakoaren arabera.

24. artikulua. *Eskaera.*

1. Eskaera berariaz ezarritako eredu normalizatuan egingo da, eta errege lege-dekretu honetan eta berau garatzeko arauetan ezarritako betekizunak betetzen direla justifikatzeko behar den dokumentazioa gehituko zaio.

Eskaera hori, ahal dela, Gizarte Segurantzaren egoitza elektronikoa aurkeztuko da, edo Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak horretarako dituen komunikazio telematikoko beste bide batzuen bidez, hargatik eragotzi gabe 29. artikuluan aipatzen diren hitzarmenen esparruan zer ezartzen den.

2. Hala ere, administrazioaren esku ez dauden dokumentuei dagokienez, interesdunak ezin baditu aurkeztu eskabidea egiteko unean, eskatzailearen erantzukizunpeko adierazpena erantsiko da, eta bertan jasoko da prozedura izapidetzen den bitartean aurkeztu beharko dituela dokumentu horiek.

3. Eskubidearen titularraren eta bizikidetzaren unitateko kideen ondarearen balioa eta errege lege-dekretu honetan aurreikusitakoaren ondoreetarako konputagarriak diren haien errenta eta diru-sarreraren balioa egiaztatzeke, bai eta haien alokairu gastuak egiaztatzeke ere, erantzukizunpeko adierazpena beteko dute bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren titularrak eta bizikidetzaren unitateko kideek, eta eskabide-eredu normalizatuan jasoko da.

25. artikulua. *Izapideak.*

1. Espedientearen instrukzioan, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak egiaztatuko du prestazioa aitortzeko beharrezkoa den dokumentazioa dagoela eta errege lege-dekretu honetan ezarritako betekizunak betetzen direla.

2. Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak prozedura ebatziko du eta eskatzaileari jakinaraziko dio ebazpena, administrazio-espeditentea erregistroan sartu eta gehienez ere hiru hilabete igaro baino lehen.

Epe hori igaro eta esanbidezko ebazpenik eman ez bada, eskaera ezetsizat joko da, administrazio-isiltasunez.

3. Eskaera egin ondoren interesdunak ez badu aurkeztu 24.2 artikuluan aurreikusitako erantzukizunpeko adierazpenean eskatutako dokumentazioa, entitate kudeatzaileak, ebazpena eman aurretik, hori egin dezan eskatuko dio. Kasu horretan, prozedura gehienez ere hiru hilabetez etengo da. Epe hori igaro eta eskatutako dokumentazioa aurkeztu ez badu, prozedura iraungi egingo da.

26. artikulua. *Betekizunak betetzen direla gainbegiratzea.*

1. Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak egiaztatuko du titularraren eta bizikidetzaren unitatea osatzen duten gainerako pertsonen betekizunak eta betebeharrak betetzen direla.

Horretarako, egiaztatuko du ziurtatuta geratzen direla, besteak beste, eskatzailearen eta bizikidetzaren unitatea osatzen duten pertsona guztien nortasunari buruzko betekizunak, eskatzailea Espainian legez eta benetan bizitzeari buruzkoak, bizikidetzaren unitateko kideak bertan egiazki bizitzeari buruzkoak, bizikidetzaren unitatearen osaerari buruzkoak, ahaidetasun-harremana edukitzeari eta izatezko bikotea izateari buruzkoak, errentei eta diru-sarrerari buruzkoak eta ondareari buruzkoak; halaber, prestazioa jasotzeko eskubidea eskuratzeko beharrezkoak diren gainerako baldintzak eta prestazioaren zenbatekoa egiaztatuko ditu. Era berean, aldizkako kontrolen bidez, eskubidea edo haren zenbatekoa atxikitzeke baldintzak eta betebeharrak betetzen direla egiaztatuko du.

2. Gainbegiratzeko eginkizuna betetzeko, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak beharrezkoak diren egiaztapen, ikuskapen, berrikuspen eta ziurtatze-lan guztiak egingo ditu, eta eskubidearen titularraren eta administrazio publikoen, organismo eta erakunde

publikoen eta pertsona juridiko-privatuen laguntza eskatuko du. Egiaztapen horiek, ahal dela, bitarteko telematikoen edo informatikoen bidez egingo dira.

3. Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ekonomikoa eskuratzeko eta mantentzeko errege lege-dekretu honetan ezarritako diru-sarrera- eta ondare-betekizunak entitate kudeatzaileak gainbegiratu ditu, Zerga Administrazioako Estatu Agentziak eta Nafarroako eta Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde historikoetako zerga-ogasun bitarteko telematikoen bidez jasotako informazioaren arabera. Horretarako, ogasun publiko horietan egiaztapen- edo kontrol-jarduera hori egiten den ekitaldiaren aurreko ekitaldiari buruz dagoen informazioa hartuko da erreferentziatzat, edo, halakorik ezean, administrazio publiko horietan dagoen informazio eguneratua.

V. KAPITULUA

Administrazio publikoen arteko lankidetzak

27. artikulua. *Administrazioen arteko lankidetzak gainbegiratze-eginkizunak gauzatzean.*

Administrazio publiko guztiak lankidetzan arituko dira bizitzeko gutxieneko diru-sarrera bermatzeko beharrezkoak diren gainbegiratze-eginkizunak betetzen, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren 71. artikuluan aurreikusitakoarekin bat etorritik (testu bategin hori urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen).

28. artikulua. *Onuradunak gizarteratzeko lankidetzak.*

1. Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioak, bere eskumenen esparruan, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunak gizarteratzeko estrategiak sustatuko ditu, ministerio-sailekin, autonomia-erkidegoekin, toki-entitateekin, ordezkari handieneko enpresa- eta sindikatu-erakundeekin eta gizarte-ekintzako hirugarren sektoreko erakundeekin batera lan eginez eta haiei laguntza emanez. Estrategia horiek eskubideak guztiz baliatzea zailtzen duten eta gizarte-kohesioa ahultzen duten gizarte- edo lan-oztopoak kentzeko diseinatuta egongo dira.

2. Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunak lehentasunezko helburua izango dira, eta kontuan hartuko dira Gobernuak onartzen dituen kontratazio-pizgarrien diseinuan.

3. Erantzukizun Fiskaleko Agintaritzak Independentek urtero ebaluatuko du bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren eta gizarteratzeko estrategia eta politiken emaitza, bere iritzia emanez, Erantzukizun Fiskaleko Agintaritzak Independentea sortzeko azaroaren 14ko 6/2013 Lege Organikoarekin bat etorritik.

29. artikulua. *Beste administrazio batzuekiko lankidetzak-mekanismoak.*

Lankidetzak-harremanak areagotzeko, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ez-kontributiboaren kudeaketaren efizientzia hobetzeko eta bitarteko eta zerbitzu publikoen baterako erabilera errazteko, elkarrekiko laguntzaren eta informazio-trukearen bidez, Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioak edo, hala badagokio, Gizarte Segurantzaren Administrazioak hitzarmenak edo akordioak egin ahalko dituzte edo lankidetzarako beste edozein tresna erabili ahal izango dituzte Estatuko Administrazio Orokorreko, autonomia-erkidegoetako administrazioetako eta toki-entitateetako beste organo batzuekin.

30. artikulua. *Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarreraren Jarraipen Batzordea.*

1. Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarreraren Jarraipen Batzordea sortzen da, errege lege-dekretu honen edukiaren aplikazioaren jarraipena egiteko administrazio-lankidetzako organo gisa.

2. Jarraipen-batzordearen burua Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio ministroa izango da, eta batzordea hauek osatuko dute: Gizarte Segurantzako eta

Pentsioetako estatu-idazkariak, Gizarteratzeko eta Gizarte Aurreikuspeneko Helburu eta Politiken Idazkaritza Nagusiak, Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazioetako idazkariordeak, Gizarte Eskubideetako eta Agenda 2030eko Ministerioko Gizarte Eskubideen estatu-idazkariak, Berdintasunerako eta Genero Indarkeriaren aurkako Estatu Idazkaritzak edo hark eskuordetzen duen zuzendaritza-organoak, gaiaren arabera eskumena duten autonomia-erkidegoetako sailtako titularrek eta administrazio ordezkariek. Aztertu beharreko gaiak direla-eta autonomia-erkidegoetako edo toki-administrazio ordezkaririk behar ez bada, idazkariaren eskariz eratu ahal izango da batzordea, eta, kasu horietan, beharrezkoa izango da aldez aurretik administrazio horietako ordezkariei horren berri ematea eta gai-zerrendaren edukia jakinaraztea.

3. Jarraipen-batzordeak eginkizun hauek izango ditu:

a) Bizitzeko gutxieneko diru-sarrerak kalteberatasun ekonomikoko egoeran dauden pertsonen pobrezia-arriskua eta gizarte-bazterketa eragozteko tresna gisa duen eragina ebaluatzea, haurren pobrezia arreta berezia eskainiz.

b) Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioak bizitzeko gutxieneko diru-sarrerari eta gizarteratzeari buruz bultzatzen dituen arau-proposamenak eta arauz besteko proposamenak ebaluatzea eta haien jarraipena egitea.

c) Errege lege-dekretu hau aplikatuz administrazioen artean erabili beharreko lankidetzak-mekanismoak bultzatzea eta horien jarraipena egitea.

d) Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren eskatzaileei eta onuradunei buruzko informazioa trukatzeko martxan jartzen diren sistemen jarraipena egitea.

e) Lankidetzan aritzea gizarte-txartel digitala ezartzeko.

f) Gizarteratzeko politikak eta neurriak ebaluatzea eta aztertzea, bai eta kolektibo kalteberengan duten eragina ebaluatzea eta aztertzea ere, eta jardunbide eta esperientzia hobekak trukatzeko, politika publikoen sinergiak maximizatzeko eta haien eraginkortasuna hobetzeko.

g) Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioarekin lankidetzan aritzea, gizarteratze-helburuak zehazteko eta Espainiako ekonomiarako gizarteratze-adierazleak, hazkunde inklusiboko adierazleak eta desberdintasun-adierazleak garatzeko, politika berriak diseinatzean eta erabakiak hartzean edo dauden politikak birformulatzean erabil daitezkeenak, bai eta gizarteratze-helburuen neurketa, jarraipena eta ebaluazioa egiteko adierazleak garatzeko ere.

h) Lankidetzan aritzea gizarteratzeko politiken eta neurrien diseinuan eta ebaluazioan aurreko apartatuan aipatutako adierazleak txertatzea sustatzeko.

i) Lankidetzan aritzea eskualdeko, estatuko eta nazioarteko gizarteratze-adierazleen datu-baseak ustiatzeko, erabakiak hartzeko behar den informazioa jasotzen duten azterlanak eta txostenak egiteko.

j) Errege lege-dekretu hau garatzeko erregelamendu-arauak eta, hala badagokio, eztabaidarako batzordeari bidaltzen zaizkion beste administrazio batzuetako arauak egiten laguntzea.

k) Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioak sustatzen dituen gizarteratze-estrategiak ebaluatzea eta haien jarraipena egitea, lehenengo xedapen gehigarrian aipatzen den gizarteratze-zigiluarena, eta bizitzeko gutxieneko diru-sarrera jasotzen dutenek lan-merkatuan duten partaidetzaren bilakaerarena, bereziki 8.4 artikuluan aipatzen diren kasuetan daudenena.

l) Gizarte-premiako egoerak ebaluatzeko eta informatzeko sistemetan eta gizarte-bazterketako egoeran edo arriskuan dauden pertsonen berehalako arreta emateko sistemetan lankidetzan aritzea administrazio publikoen artean.

m) Legez edo erregelamendu bidez esleitzen zaion beste edozein eginkizun.

4. Jarraipen-batzordeak lantaldeak sortu ahal izango ditu bere eginkizunak betetzeko. Zehazki, lantalde espezifiko bat sortuko da autonomia-erkidegoentzat, eta lantalde bat toki-entitateentzat, administrazio horietako bakoitzari eragiten dioten gai espezifikoetara heltzeko.

5. Jarraipen-batzordeak idazkaritza bat izango du, Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazioetako idazkariordearen mende. Idazkaritza da jarraipen-batzordearen jardueraren

etengabeko laguntza, prestakuntza eta jarraipenerako organo teknikoa, eta eginkizun hauek izango ditu:

a) Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarreraren Jarraipen Batzordearen bileretara deitzea, bilerak prestatzea eta bileren aktak idaztea; hartzen diren erabakien jarraipena egitea, erabakirik hartzen bada, eta batzordekideei laguntzea.

b) Autonomia-erkidegoek gizarteratzearen arloan dituzten egintzen eta xedapenen jarraipena eta txostena egitea.

c) Estatuko Administrazio Orokorreko beste organo batzuekin, autonomia-erkidegoetako administrazioekin eta toki-entitateekin sinatzen diren lankidetzak-hitzarmenak izapidetzea.

d) Jarraipen-batzordeak artikuluko honen 4. apartatuan xedatzen dena aplikatuz lantaldeak sortzen baditu, lantalde horiek koordinatzea.

6. Jarraipen-batzordeak barne-erregelamendu bat izango du, funtzionamendu-arauak zehazteko.

31. artikulua. *Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarreraren Aholku Kontseilua.*

1. Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarreraren Aholku Kontseilua sortzen da, kontsultarako eta Gizarte Ekintzako Hirugarren Sektorerako erakundeek eta sindikatu- eta enpresa-erakundeek parte hartzeko organo gisa.

2. Aholku-kontseiluak Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio ministroa izango du buru; eta bertan hauek parte hartuko dute: Gizarteratzeko eta Gizarte Aurreikuspeneko Helburu eta Politiken Idazkaritza Nagusiak, zuzendari nagusi batek (Gizarte Eskubideetako eta Agenda 2030eko Ministerioak izendatuko du), Emakumearen eta Aukera Berdintasunaren Institutuko zuzendariak, ordezkariak handieneko sindikatu- eta enpresa-erakundeek eta Espainiako lurraldean estaldura handiena duten gizarte-ekintzako hirugarren sektorerako erakundeek.

3. Aholku-kontseiluak honako eginkizun hauek izango ditu:

a) Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioari aholkuak ematea bizitzeko gutxieneko diru-sarrerari eta gizarteratzeari buruzko arau-proposamenak eta arauz besteko proposamenak egiteko zereginean.

b) Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarreraren Jarraipen Batzordeari aholkuak ematea bere eginkizunak betetzean.

c) Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioa aholkatzea eta harekin lankidetzan aritzea bizitzeko gutxieneko diru-sarrerarekin lotutako komunikazio-kanpainak abiarazteko zereginean.

d) Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioari aholku ematea eta harekin lankidetzan jardutea gizarteratzerako estrategiak ezartzeko, lehenengo xedapen gehigarrian aipatzen den gizarteratze-zigilua ezartzeko, eta bizitzeko gutxieneko diru-sarrera jasotzen dutenek —bereziki, 8.4 artikuluan aipatzen diren kasuetan daudenek— lan-merkatuan duten parte-hartzeak bilakaera bat izateko.

e) Legez edo erregelamendu bidez esleitzen zaion beste edozein.

4. Deialdietan parte hartzeak eta bertaratzeak ez du inolako ordainsaririk edo konpentsazio ekonomikorik sortuko.

5. Aholku-kontseiluak barne-erregelamendu bat izango du, funtzionamendu-arauak zehazteko.

VI. KAPITULUA

Finantzaketa-araubidea

32. artikulua. *Finantzaketa.*

1. Bizitzeko gutxieneko diru-sarrera, Gizarte Segurantzaren prestazio ez-kontributibo bat den aldetik, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bateginaren 109. artikuluan aurreikusitakoaren arabera finantzatuko da (testu bategin hori urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen).

VII. KAPITULUA

Betebeharren araubidea

33. artikulua. *Onuradunen betebeharrak.*

1. Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren titularrek honako betebehar hauek izango dituzte prestazioa jasotzen duten bitartean:

a) Beharrezkoa den dokumentazioa eta informazioa ematea, betekizunak egiaztatzeko eta prestazioa jasotzen segitzeko, bai eta jakinarazpenak eta komunikazioak jasotzen direla bermatzeko ere.

b) Prestazioa aldatzea, etetea edo azkentzea ekar dezakeen edozein aldaketa edo egoeraren berri ematea, horiek gertatu eta hogeita hamar egun naturaleko epean.

c) Ez zegozkien prestazioen zenbatekorik jasoz gero, zenbateko hori itzultzea.

d) Titularra edo bizikidetzaren unitateko kideak atzerrira joatekoak badira, entitate kudeatzaileari hori aldeztu aurretik jakinaraztea, eta printzipioz zenbaterako joatekoak diren adieraztea.

Ez da egonaldizat ez eta bizileku-aldaketatzat ere joko atzerrira urtean behin eta hamabost egun baino gutxiagorako ateratzea.

Aldeztu aurretik jakinarazi eta justifikatu behar da bizikidetzaren unitate bateko edozein kide urte natural bakoitzean gehienez egutegiko laurogeita hamar eguneko aldia egitekoa bada, aldi hori jarraitua izan zein ez.

e) Urtero pertsona fisikoen errentaren gaineko zergari dagokion aitortpena aurkeztea.

f) Lanean ari ez badira eta adinez nagusiak edo adingabe emantzipatuak badira, enplegu-eskatzaile gisa izena emanda egotea, erregelamenduz ezarritako kasuetan izan ezik.

g) Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioa eta laneko edo jarduera ekonomikoko errentak batera jasoz gero 8.4 artikuluan aurreikusitakoaren arabera, bateragarritasun hori eskuratzeko eta mantentzeko ezarritako baldintzak betetzea.

h) Inklusio, Gizarte Segurantzaren eta Migrazio Ministerioak sustatzen dituen gizarteratze-estrategietan parte hartzea, ezartzen diren baldintzetan; estrategia horiek 28.1 artikuluan daude aurreikusita.

i) Erregelamenduz ezartzen den beste zeinahi betebehar.

2. Bizikidetzaren unitatea osatzen duten pertsonak betebehar hauek izango dituzte:

a) Titularren heriotzaren berri ematea.

b) Emandako prestazioaren xedea desitxuratzen duen edozein gertaera jakinaraztea Administrazioari.

c) Pertsona fisikoen errentaren gaineko zergari dagokion aitortpena aurkeztea urtero.

d) Aurreko apartatuak titularri ezartzen dizkion eta hark arrazoia edozein dela ere betetzen ez dituen betebeharrak betetzea.

e) Lanean ari ez badira eta adinez nagusiak edo adingabe emantzipatuak badira, enplegu-eskatzaile gisa izena emanda egotea, erregelamenduz ezarritako kasuetan izan ezik.

f) Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioa eta laneko edo jarduera ekonomikoko errentak batera jasoz gero 8.4 artikuluan aurreikusitakoaren arabera, bateragarritasun hori eskuratzeko eta mantentzeko ezarritako baldintzak betetzea.

g) Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioak sustatzen dituen gizarteratze-estrategietan parte hartzea, 28.1 artikuluan aurreikusitakoetan, ezartzen diren baldintzetan.

h) Erregelamenduz ezartzen den beste zeinahi betebeharrak betetzea.

VIII. KAPITULUA

Arau-haustek eta zehapenak

34. artikulua. *Arau-haustek eta subjektu erantzuleak.*

1. Arau-haustek, beren izaeraren arabera, arinak, astunak eta oso astunak izango dira.

2. Arau-hauste arinak dira betekizunak egiaztatzeko eta prestazioa kobratzen segitzeko —eta jakinarazpenak eta komunikazioak jasotzen direla bermatzeko— behar diren dokumentuak eta informazioa eman ez izana, horrek prestazioa bidegabe kobratzea edo kobratzen segitzea eragin ez duenean.

3. Arau-hauste astunak dira:

a) Betekizunak egiaztatzeko eta prestazioa kobratzen segitzeko —eta jakinarazpenak eta komunikazioak jasotzen direla bermatzeko— behar diren dokumentuak eta informazioa eman ez izana, horrek bidegabeko kobrantza bat eragin duenean, hileko zenbatekoa legokiokeenaren ehuneko 50 baino txikiagoa duena.

b) Prestazioa aldatzea, etetea edo azkentzea ekar lezakeen edozein aldaketa edo egoeraren berri eman ez izana, gertatzen direnetik hogeita hamar eguneko epean, baldin eta horren ondorioz bidegabeko kobrantza gertatu bada, hileko zenbatekoa legokiokeenaren ehuneko 50 baino txikiagoa duena.

c) Atzerrira egindako bidaia aldeztu aurretik jakinarazteko betebeharrak ez betetzea, bidaia urtean hamabost egunetik laurogeita hamar egunera bitartekoa bada.

d) Hirugarren aldiz arau-hauste arina egitea, baldin eta pertsona hori aurreko urtebetean zehatu bada mota bereko bi falta arinengatik.

e) Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioak sustatzen dituen gizarteratze-estrategietan parte hartzeko betebeharrak ez betetzea, ezartzen diren baldintzetan.

f) Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioaren eta laneko edo jarduera ekonomikoko errenten arteko bateragarritasunari 8.4 artikuluan aurreikusitakoaren arabera lotutako baldintzak ez betetzea.

4. Arau-hauste oso astunak dira:

a) Betekizunak egiaztatzeko eta prestazioa kobratzen segitzeko —eta jakinarazpenak eta komunikazioak jasotzen direla bermatzeko— behar diren dokumentuak eta informazioa eman ez izana, horrek bidegabeko kobrantza bat eragin duenean, hileko zenbatekoa legokiokeenaren ehuneko 50 baino handiagoa duena.

b) Prestazioa aldatzea, etetea edo azkentzea ekar lezakeen edozein aldaketa edo egoeraren berri eman ez izana, gertatzen direnetik hogeita hamar eguneko epean, baldin eta horren ondorioz bidegabeko kobrantza gertatu bada, hileko zenbatekoa legokiokeenaren ehuneko 50 baino handiagoa duena.

c) Atzerrira urteko laurogeita hamar egun baino gehiagorako joatea Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalari aldeztu aurretik Espainiatik irten dela jakinarazi edo justifikatu gabe.

d) Iruztuz jardutea, prestazio bidegabeak edo bidezkoak baino handiagoak lortzeko, edo prestazio horiek bidegabeki luzatzea, datu edo dokumentu faltsuak aurkeztuz.

e) Hirugarren aldiz egitea arau-hauste astuna, baldin eta pertsona hori aurreko urtebetean zehatu bada mota bereko bi falta astunengatik.

f) Inklusio, Gizarte Segurantzza eta Migrazio Ministerioak sustatzen dituen gizarteratze-estrategietan parte hartzeko betebeharra behin eta berriz ez betetzea, ezartzen diren baldintzetan.

g) Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioaren eta laneko edo jarduera ekonomikoko errenten arteko bateragarritasunari 8.4 artikuluan aurreikusitakoaren arabera lotutako baldintzak behin eta berriz ez betetzea.

5. Hauek izango dira artikulua honetan tipifikatutako arau-hausteen erantzule: prestazioaren onuradunak, bizikidetzaren unitateko kideak eta araua hausteko ezinbestekoa zen jarduketa aktibo edo ez-egite baten bidez laguntza eman duten pertsonak.

Arau-hauste baten erantzuleak, bat baino gehiago badira, Administrazioaren aurrean modu solidarioan behartuta egongo dira bidegabe jasotako prestazioak itzultzera.

35. artikulua. *Zehapenak.*

1. Arau-hauste arinak arau-hausleari ohartarazpena eginez zehatuko dira.

2. Arau-hauste astunak prestazioa hiru hilabetera arte galduz zehatuko dira. Arau-hausteen ondorioz eskubidea azkentzen bada, zehapena prestazioaren hiru hileko zenbatekoak ordaintzeko betebeharra izango da.

Arau-haustea aurreko artikuluen 3.c) apartatuan adierazitakoa bada, atzerrian egondako denboran bidegabeki jasotako prestazioaren zenbatekoa itzultzeaz gain, onuradunek ezin izango dute beste prestazio bat eskatu hiru hilabeteen, zehapena ezartzen duen ebazpenaren egunetik zenbatzen hasita.

3. Arau-hauste oso astunak prestazioa sei hilabetera arte galduz zehatuko dira. Arau-hausteen ondorioz eskubidea azkentzen bada, zehapena prestazioaren sei hileko zenbatekoak ordaintzeko betebeharra izango da.

Arau-haustea aurreko artikuluen 4.c) apartatuan adierazitakoa bada, atzerrian egondako denboran bidegabeki jasotako prestazioaren zenbatekoa itzultzeaz gain, onuradunek ezin izango dute beste prestazio bat eskatu sei hilabeteen, zehapena ezartzen duen ebazpenaren egunetik zenbatzen hasita.

4. Arau-hauste astunen edo oso astunen barruan, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunen batek honako jarduketa hauetakoren bat egiten badu:

a) Diru-sarreraren edo ondarearen aitortzea faltsutzea.

b) Prestazioa aldatzea, etetea edo azkentzea ekar dezaketen funtsezko aldaketak ezkatzea.

c) Prestazioa bidegabe eskuratzea, prestazioa jasotzeko eskubidea bidegabe mantentzea edo prestazioaren zenbatekoa bidegabe handitzea eragiten duen beste edozein jarduketa edo iruzurrezko egoera.

Bidegabe jasotako zenbatekoak itzultzeko zehapen eta betebeharrak gain, eta sor daitezkeen erantzukizun penal, zibil eta administratiboak alde batera utzi gabe, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak eskubidea azkentzea dekretatu ahal izango du, bai eta arau-hauslea errege lege-dekretu honen arabera onuradun izateko ezintasuna ere, bi urtez.

5. Administrazio-bidean emandako ebazpen irmo baten bidez arau-hauslea arau-hauste oso astunagatik zehatu bada arau-hauste oso astuna egin aurreko bost urteen barruan, prestazioa azkendu egingo da, eta arau-hauslea ezingo da izan onuradun, errege lege-dekretu honen arabera baldintzetan, bost urtez.

6. Zehapenak ezartzean haien mailakatzea kontuan hartuko da, erregelamendu bidez ezartzen diren baldintzetan. Horretarako, kontuan hartuko dira arau-hauslearen erruduntasuna, zabarkeria eta intenzionalitatea, bai eta bidegabe jasotako prestazio ekonomikoaren zenbateko ekonomikoa ere.

7. Artikulu honetan aipatzen diren zehapenak jasotzeaz gain, bidegabeki jasotako kopuruak itzuli beharko dira.

36. artikulua. *Zehapen-prozedura.*

Arau honetan aurreikusitako zehapenak ezartzeko eskumenari eta prozedurari dagokienez, aplikatzekoa izango da Lan-arloko arau-hausteengatiko zehapenak ezartzeko prozedurei eta Gizarte Segurantzaren kuotak likidatzeko espedientei buruzko Erregelamendu Orokorrean Gizarte Segurantzaren sistemako prestazioen eskatzaileei edo onuradunei zehapenak ezartzeari buruz ezarritakoa (erregelamendu hori maiatzaren 14ko 928/1998 Errege Dekretuaren bidez onartu zen).

Errege lege-dekretu honetan aurreikusi gabeko guztian, Lan Arloko Arau Hausteei eta Zehapenei buruzko Legearen testu bateginean xedatutakoa aplikatuko da (testu bategin hori abuztuaren 4ko 5/2000 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen).

IX. KAPITULUA

Prestazioaren kontrol finantzarioaren araubidea37. artikulua. *Prestazioaren kontrola.*

Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ez-kontributiborako eskubidearen eta betebeharraren aitortpenaren gainean egindako kontrol-modalitatea kontu-hartzailletza eta finantza-kontrol iraunkorra izango da, Aurrekontuei buruzko azaroaren 26ko 47/2003 Lege Orokorraren 147.1 artikuluan ezarritakoaren arabera.

Agintzeko egintzak eta ordainketa materialeko egintzak Gizarte Segurantzaren Kontu Hartzailletza Nagusiaren barne-kontrolko araubidea garatzen duen maiatzaren 16ko 706/1997 Errege Dekretuaren II. tituluko IV. kapituluaren 5. atalean ezarritakoaren arabera aztertuko dira.

Lehenengo xedapen gehigarria. *Enpresen lankidetzeta, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunek gizartean parte-hartze aktiboa izan dezaten.*

Erregelamenduz arautuko da Gizarteratzeko Zigilua, zeinaren bidez bereiziko baitira bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunei pobrezia- eta bazterketa-arriskuko egoera batetik gizartean aktiboki parte hartzera igarotzen laguntzen dieten enpresa eta erakundeak.

Zehazki, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunen enplegatzaileak Gizarteratzeko Zigiluaren titular gisa aitortuko dira, erregelamendu bidez ezartzen den moduan. Kontratatzen diren unean bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradun izateko baldintzak Sektore Publikoko Kontratuei buruzko azaroaren 8ko 9/2017 Legearen 147.2 a) artikuluan aipatzen den ehunekoa zenbatzeko balioko du. Lege horren bidez, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB zuzentarauen transposizioa egiten da Espainiako ordenamendu juridikora.

Bigarren xedapen gehigarria. *Gizarte Prestazio Publikoen Erregistroa.*

Aitortutako bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioak Gizarte Prestazio Publikoen Erregistroan sartuko dira. Erregistro hori Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginaren 72. artikuluan arautzen da (testu bategin hori, berriz, urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen).

Hirugarren xedapen gehigarria. *Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioaren aurrekontuan 2020ko ekitaldiko bizitzeko gutxieneko diru-sarrera finantzatzeko aparteko kreditua.*

Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioan, 500.000.000 euroko aparteko kreditu bat ematen da, 19.02.000X.424 aurrekontu-aplikazioan («Estatuak Gizarte Segurantzari egindako ekarpena, bizitzeko gutxieneko diru-sarrera finantzatzeko»).

Aldaketa hori Estatuaren 2018rako Aurrekontu Orokorren uztailaren 3ko 6/2018 Legearen 46. artikulua araberaz finantzatu da.

Laugarren xedapen gehigarria. *Kudeaketa-formulak.*

Errege lege-dekretu honen 31. artikuluan aipatzen diren lankidetzaren mekanismoak alde batera utzi gabe, Gobernuak 2021etik aurrera aztertuko du bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioa kudeatzeko formulak jasotzen dituzten hitzarmenak egitea autonomia-erkidegoekin.

Bosgarren xedapen gehigarria. *Foru-lurraldeetan aplikatzea.*

Foru-ogasunak izateak dakarren espezifikotasuna dela eta, foru-araubideko autonomia-erkidegoek beren gain hartuko dituzte, beren lurralde-eremuan, errege lege-dekretu honetan Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalari esleitzen zaizkion eginkizunak eta zerbitzuak, Gizarte Segurantzaren bizitzeko gutxieneko diru-sarrera prestazio ekonomiko ez-kontributiboari dagokionez, 2020ko urriaren 31 baino lehen adosten den moduan.

Aurreko paragrafoan aipatzen diren eginkizunak eta zerbitzuak eskuratzen ez diren bitartean, Estatu eta autonomia-erkidego interesduneko organo eskudunen artean sinatu beharreko hitzarmen baten bidez kudeaketa-gomendio bat adostuko da, bertan aurreikusten diren jarduerak egiteko, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ekonomikoari dagokionez, haren bitartez onuradunei arreta osoa emateko Euskal Autonomia Erkidegoan eta Nafarroan.

Lehenengo xedapen iragankorra. *Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ekonomiko iragankorra 2020an.*

1. Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio iragankorra aitortuko die beren ardurapean duten seme, alaba edo adingabe bakoitzeko Gizarte Segurantzako sistemak diru-esleipena egiten dien egungo onuradunei, baldin eta, errege lege-dekretu hau indarrean jartzen den egunean, hurrengo apartatua azaltzen diren betekizunak betetzen badituzte, eta, betiere, gutxieneko diru-sarrera iragankorraren zenbatekoa haiek jasotzen ari diren diru-esleipenaren zenbatekoa beste edo handiago bada.

2. Prestazio iragankorra jasotzeko betekizunak honako hauek izango dira:

a) Desgaitasunik ez duen edo ehuneko 33tik beherako desgaitasuna duen ardurapeko seme, alaba edo adingabe bakoitzeko diru-esleipenaren onuraduna izatea.

b) Bizikidetzaren unitate bateko kidea izatea. Unitate hori honako hauek soilik osatuko dute: desgaitasunik ez duen edo ehuneko 33ra iristen ez den desgaitasuna duen seme, alaba edo adingaberen bat bere ardurapean izateagatik diru-esleipen baten onuraduna denak, beste gurasoak (elkarrekin bizi badira) eta seme edo alabaren bat ardurapean izateagatik esleipen hori eragin duten ardurapeko seme-alabek edo adingabeek.

c) Aurreko apartatua aipatutako bizikidetzaren unitatea kalteberatasun ekonomikoko egoeran egotea, nahikoa ondare, errenta edo diru-sarrera ez izateagatik, errege lege-dekretu honen 8. artikuluan ezarritakoaren arabera.

d) Jasotzen den diru-esleipena, edo horien guztien batura (esleipenak bat baino gehiago badira), bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioaren zenbatekoa baino txikiagoa izatea.

3. 2. apartatuko b) letran aurreikusitakoa betetzen dela egiaztatzeko baino ez, Zerga Administrazioako Estatu Agentziak, Estatistikako Institutu Nazionalaren alde aurreko baimenarekin eta interesdunen baimenik gabe, etxeetako pertsona multzoari buruzko informazioa lagako du, biztanleriaren datu-baseetan jaso, Estatistikako Institutu Nazionalak Zerga Administrazioako Estatu Agentziari azterketak eta analisiak egiteko aldizka lagatzen dion eta eskuragarri dagoen hori. Informazio hori Inklusio, Gizarte Segurantzaren eta Migrazio Ministerioi Gizarteratzeko eta Gizarte Aurreikuspeneko Helburu

eta Politiken Idazkaritza Nagusiak baino ez du erabiliko, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioa xedapen iragankor honetan ezarritako baldintzetan jasotzeko eskubidea duten onuradunak zehazteko behar diren jarduketak egiteko.

Etxebizitza berean bizi direla egiaztatzeko, kontuan hartuko dira ardurapeko seme-alabengatiko diru-esleipena aitortzeko kontuan hartu diren datuak.

Aurreko apartatuko c) letran aurreikusitakoa betetzen dela egiaztatzeko baino ez, b) apartatuan deskribatutako bizikidetzaren unitatearen diru-sarrerei eta ondareari buruz behar-beharrezkoa den informazioa eskatuko dio Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak Zerga Administrazioako Estatu Agentziari, eta hark bidali egingo dio, horren bitartez zehaztu ahal izateko zein diren bizitzeko gutxieneko diru-sarrerak xedapen iragankor honetan ezarritako baldintzen arabera jasotzeko eskubidea duten onuradunak. Informazio hori adierazitako helbururako eta Zerga Administrazioako Estatu Agentziaren eta Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalaren arteko informazio-trukerako baino ez da erabiliko, interesdunei baimena eskatu beharrik gabe.

4. Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio iragankorra bateraezina izango da desgaitasunik ez duen edo ehuneko 33tik beherako desgaitasuna duen ardurapeko seme, alaba edo adingabeengatiko diru-esleipenarekin, eta prestazio hori etenda geratuko da hura indarrean dagoen bitartean.

5. Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak jakinarazpen bat bidaliko die xedapen iragankor honen 2. apartatuan eskatzen diren betekizunak betetzen dituzten onuradunei, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio iragankorrerako eskubidea batetik eta prestazio hori jasotzearen eta ordura arte beren ardurapeko seme-alaba edo adingabeengatik jasotzen ari diren diru-esleipenaren artean aukeratzeko eskubidea bestetik aitortzen dituen ebazpenarena.

6. Ebazpena jakinarazi eta hogeita hamar egun naturaleko epean, interesdunak baliatu ahal izango du bere ardurapeko seme-alaba edo adingabeengatiko diru-esleipena kobratzen jarraitzea aukeratzeko duen eskubidea. Aukera horrek bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioaren ondorio ekonomikoen datatik aurrera izango ditu ondorioak, eta, hala badagokio, dagokion erregularizatzeko ekonomikoa egingo da.

Aukera-eskubidea ez badu adierazitako epean baliatzen, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren aldi baterako prestazioa jasotzea aukeratzeko duela iritziko zaio.

7. Behin prestazio iragankorrerako eskubidea aitortuta, bizikidetzaren unitatea aldatzen bada, errege lege-dekretu honetan aurreikusitakoa aplikatuko da jakinarazteko betebeharrari, betekizunak betetzeari eta prestazioaren zenbatekoa berrikusteari dagokienez.

8. 2021eko urtarrilaren 1etik aurrera, aitortutako bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestaziorako eskubideari eutsiko zaio, baldin eta errege lege-dekretu honetan ezarritako betekizunak betetzen badira eta interesdunak 2020ko abenduaren 31 baino lehen aurkezten badu Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak horretarako eskatzen dion dokumentazioa.

Bestela, bere ardurapeko seme-alaba edo adingabeengatiko diru-esleipena berriz jasotzen hasiko da, baldin eta prestazio horren onuradun izateko betekizunak betetzen jarraitzen badu.

9. Norberaren ardurapeko seme-alaba edo adingabeengatik Gizarte Segurantzaren sistemak egiten duen diru-esleipenaren onuradunek, baldin eta bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio iragankorra aitortzeko ebazpena jakinarazi ez bazaie eta xedapen iragankor honen 2. apartatuan aurreikusitako betekizunak betetzen badituzte, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak eskatu ahal izango dute prestazio hori aitortzeko. Prestazioa jasotzeko eskubidea aitortuz gero, errege lege-dekretu hau indarrean jartzen den egunetik aurrera izango ditu ondoreak aitormenak, baldin eta eskubidea hurrengo hiru hilabeteetan aurkezten bada. Bestela, ondore ekonomikoak eskubidea aurkeztu eta hurrengo hilaren lehen egunetik aurrera izango dira.

10. Era berean, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak, 2020ko abenduaren 31ra arte, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioa aitortu ahal izango dio autonomia-erkidegoek ezarritako gizarteratze-errentetako edo oinarritzko errentetako baten

onuradunari, baldin eta autonomia-erkidegoek jakinarazten badute beren iritziz prestazioa jasotzeko betekizunak egiazta ditzakeela onuradunak, eta jakinarazten badute haren datuak, prestazioa aitortze aldera, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalera bidaltzeko adostasuna lortu dutela. Horretarako, onuradun izan daitezkeen pertsonak identifikatzeko eta prestazioa eskuratzeko betekizunak egiaztatze beharrezkoak diren datuak jakinaraziko dizkiote autonomia-erkidegoek Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalari, horretarako prestatutako informazio-trukerako protokolo telematikoen bidez.

Ezarritako informatika-protokoloen bidez emango zaie Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak ebazitako espedienteen berri autonomia-erkidegoei.

11. Xedapen hau aplikatzeko, 2020ko maiatzaren 29tik aurrera hasi ahal izango dira prestazioa martxan jartzeko beharrezkoak diren eragiketa teknikoak egiten.

Bigarren xedapen iragankorra. *Eskaerak aurkeztea.*

Prestazio ekonomikoa jasotzeko eskaerak 2020ko ekainaren 15etik aurrera aurkeztu ahal izango dira. Eskaera hurrengo hiru hilabeteetan aurkezten bada, ondorio ekonomikoek 2020ko ekainaren 1era arteko atzeraeragina izango dute, baldin eta data horretan egiaztatzen badira eskuratzeko betekizun guztiak. Egun horretan betekizunak betetzen ez badira, betekizunak betetzen diren hilaren hurrengo hilaren lehen egunean finkatuko dira ondorio ekonomikoak.

Eskaera hiru hilabete igaro ondoren aurkezten bada, eskaera aurkeztu eta hurrengo hilaren lehen egunean finkatuko dira ondorio ekonomikoak, errege lege-dekretu honen 11.1 artikuluan aurreikusitakoaren arabera.

Hirugarren xedapen iragankorra. *Errentarik ez izateagatik egindako eskaerei aplikatu beharreko salbuespenezko araubidea.*

Salbuespen gisa, eta langabezia-prestazioen edo -subsidioen onuradun ez direnean, eta errentak zenbatzeko soilik, 2020ko abenduaren 31ra arte aurkeztu ahal izango dira eskaerak, urte horretan gertatu diren kalteberatasun ekonomikoko kasuetan. Errenten betekizuna behin-behinean betetzen dela egiaztatze aldera, bizikidetz-unitateak 2020an igaro den denboran izandako diru-sarreraren zati proportzionala hartuko da kontuan, baldin eta aurreko ekitaldian ez baditu gainditzen aipatutako bizikidetz-unitateentzat oro har ezarritako ondare garbiaren mugen erdia, eta haren diru-sarrerak ez badituzte gainditzen 2019ko ekitaldian bizikidetz-unitate osorako ezarritako mugen ehuneko 50, errege lege-dekretu honetan ezarritakoaren arabera. Kasu horretan, egoera hori egiaztatze aukera ematen duten Gizarte Segurantzaren fitxategietako eta datu-baseetako datuak hartu ahal izango dira 2020ko diru-sarreraren erreferentziazat, edo, bestela, erantzukizunpeko adierazpenean agertzen direnak.

Nolanahi ere, 2021. urtean, ordaindutako zenbatekoak erregularizatu egingo dira, onuradun indibidualaren edo bizikidetz-unitateko kide guztien urteko diru-sarrera eta errenta konputagarrien hileko batez besteko datuen arabera, 2020ko ekitaldiari dagokionez, eta, hala badagokio, errege lege-dekretuaren 17. artikuluan aurreikusitako neurriak hartuko dira.

Laugarren xedapen iragankorra. *Finantza-kontrol iraunkorra (bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ez-kontributiboaren espedienteen eskubidea eta betebeharra aitortzekoa) kontrol-modalitate bakar gisa aplikatzeko araubide iragankorra.*

1. 2020ko abenduaren 31ra arte, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ez-kontributiborako espedienteetan eskubidearen eta betebeharraren aitortpenaren gainean egindako kontrol-modalitatea finantza-kontrol iraunkorra izango da soilik, Aurrekontuei buruzko azaroaren 26ko 47/2003 Lege Orokorraren 147.1 artikuluan ezarritakoaren arabera.

2021eko urtarrilaren 1etik aurrera, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ez-kontributiborako eskubidearen eta betebeharraren aitortpena kontu-hartzaitzaren funtzioaren mende egongo da, modalitate guztietan, 37. artikuluan aurreikusitakoaren arabera.

2. Ministroen Kontseiluak, Estatuko Administrazioiko Kontu Hartzailletza Nagusiaren ekimenez, Gizarte Segurantzako Kontu Hartzailletza Nagusiak proposatu ondoren, erabaki dezake aurreko apartatuan finantza-kontrol iraunkorra kontrol-modalitate bakar gisa aplikatzeko aurreikusitako aldi iragankorra gehienez sei hilabete luzatzea, horretarako arrazoiak emanda. Proposamen horretan, aldi iragankorra luzatzeko arrazoiak eta aldi hori gehienez luzatuko den denbora gehigarria adieraziko dira.

Era berean, Ministroen Kontseiluak, Estatuko Administrazioiko Kontu Hartzailletza Nagusiaren ekimenez eta Gizarte Segurantzako Kontu Hartzailletza Nagusiak proposatu ondoren, erabaki dezake aldi iragankorra data hori baino lehen amaitzea.

3. Aurreko apartatuetan xedatutakoa ez zaie aplikatuko prestazioa antolatzeke eta materialki ordaintzeko egintzei, horiek lege honen 37. artikuluan ezarritakoaren arabera aztertuko baitira, legea indarrean jartzen denetik.

Bosgarren xedapen iragankorra. *Unibertsitateko zerbitzu akademikoengatik prezio publikoak ordaintzetik salbuestea.*

1. Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazioaren onuradun-izaera 2020ko ekaina eta abendua bitartean aitortzen zaien horiek ez dituzte ordaindu beharko 2020-2021eko ikasturtean titulu ofizialak lortzeko ikasketak egiteko unibertsitateko zerbitzu akademikoengatik prezio publikoak, xedapen honetan ezarritakoaren arabera.

2. Unibertsitateko zerbitzu akademikoengatik prezio publikoak ordaintzeko salbuespen orokorrak alde batera utzi gabe, salbuespen hori aplikatuko zaie ikasturtean derrigorrezkoen ondorengo ikasketak egin ahal izateko Estatuko Administrazio Orokorraren beka bat eskatu eta dagokion araudiko errenta- eta ondare-atalaseak gainditzeagatik ukatu zaien bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunei.

3. Erregelamenduz zehaztuko da zerbitzu akademikoaren prezio publiko horiek ordaintzetik salbuesteagatik unibertsitateei eman beharreko konpentsazioa.

Seigarren xedapen iragankorra. *Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren finantzaketa 2020an.*

2020an zehar, aurrekontu-aldaketa bidez, bizitzeko gutxieneko diru-sarrera finantzatzeko egokiak diren aurrekontu-kredituak zuzkituko dira.

Zazpigarren xedapen iragankorra. *Norberaren ardurapeko seme-alaba edo adingabeengatik esleipena bizitzeko gutxieneko diru-sarreran txertatzea.*

Errege lege-dekretu hau indarrean jartzen denetik aurrera, ezin izango da beste eskaerarik aurkeztu desgaitasunik ez duen edo Gizarte Segurantzaren sistemaren ehuneko 33tik beherako desgaitasuna duen ardurapeko seme, alaba edo adingabeagatik diru-esleipenerako, esleipen hori azkendu egingo baita, hirugarren paragrafoan aurreikusitakoaren kalterik gabe. Hala ere, bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradun izateko 2020ko abenduaren 31n betekizunak betetzen ez dituzten bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren prestazio ekonomiko iragankorraren onuradunek aukeratzeko eskubidea baliatu ahal izango dute, eta beren ardurapeko seme-alaba edo adingabeagatik Gizarte Segurantzaren sistemaren diru-esleipena kobratzeko sistemara itzuli.

Errege lege-dekretu hau indarrean jartzen den egunean, desgaitasunik ez duen edo ehuneko 33tik beherako desgaitasuna duen beren ardurapeko seme, alaba edo adingabe bakoitzeko egiten den diru-esleipenaren onuradunek prestazio hori jasotzen jarraituko dute betekizunak betetzei utzi eta prestazioa azkendu arte.

Arau hau indarrean jarri aurretik aurkeztutako eskabideak aurkezteko unean indarrean zegoen arauak arautuko ditu. Hurrengo hogeita hamar egun naturalen barruan aurkeztutako eskaerak, baldin eta eskatzaileak alegatzen badu haiek ezin aurkeztu izana COVID-19ak eragindako osasun-krisialdia kudeatzeko alarma-egoera deklaritzen duen martxoaren 14ko 463/2020 Errege Dekretuan ezarritako administrazio-epeak etetearen ondorioz, aurkeztutak joko dira bere eskubidea baliatu nahi izan zuela eta ezintasun hori gertatu zela aipatzen duen egunean.

Xedapen indargabetzaile bakarra. *Arauk indargabetzea.*

Indargabeturik geratzen dira errege lege-dekretu honetan xedatutakoarekin bat ez datozen edo horren aurkakoak diren maila bereko edo beheragoko arau guztiak.

Azken xedapenetako lehena. *Gizarte-prestazio publikoen erregistroa arautzen duen martxoaren 1eko 397/1996 Errege Dekretua aldatzea.*

Gizarte-prestazio publikoen erregistroa arautzen duen martxoaren 1eko 397/1996 Errege Dekretuaren 3. artikuluari p) paragrafoa gehitu zaio; hona hemen paragrafoa:

«p) Gizarte Segurantzaren bizitzeko gutxieneko diru-sarrera, prestazio ekonomiko ez-kontributiboa.»

Azken xedapenetako bigarrena. *Aurrekontuei buruzko azaroaren 26ko 47/2003 Lege Orokorra aldatzea.*

Aldatu egiten da Aurrekontuei buruzko azaroaren 26ko 47/2003 Lege Orokorren 54. artikulua 2. apartatuaren a) letra; hona nola geratzen den idatzita:

«a) Honako hauek ordaintzera bideratutakoak: era guztietako pentsioak; aldi baterako ezintasunagatiko prestazioak; familiarentzako babesa; jaiotza eta adingabearen zaintza eta haurdunaldiko eta edoskitze naturaleko arriskuak; minbizia edo beste gaixotasun larriren bat duten adingabeen zaintza; bizitzeko gutxieneko diru-sarrerak; bai eta entrega bakarrak ere, baldin eta legez edo erregelamenduz ezarrita badaude eta Gizarte Segurantzak nahitaez eta ez bere borondatez ordaindu behar baditu eta zenbatekoa objektiboki zehaztuta badago.»

Azken xedapenetako hirugarrena. *Sendagaien eta osasun-produktuen bermeei eta erabilera zentzuzkoari buruzko Legearen testu bategina aldatzea; testu bategin hori uztailaren 24ko 1/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen.*

102. artikulua aldatzen da, eta f) letra gehitzen zaio 8. apartatuari:

«f) Bizitzeko gutxieneko diru-sarreraren onuradunak.»

Azken xedapenetako laugarrena. *Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bategina aldatzea; testu bategin hori urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu zen.*

Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bategina, zeina urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onartu baitzen, honela aldatzen da:

Bat. Aldatu egiten da 42.1.c) artikulua, eta honela idatzita geratzen da:

«c) Prestazio ekonomikoak egoera hauetan: aldi baterako ezintasuna; jaiotza eta adingabearen zaintza; haurdunaldiko arriskua; edoskialdi naturaleko arriskua; bularreko haurraren zaintza erantzukidea; minbizia edo beste gaixotasun larriren bat duten adingabeen zainketa; ezintasun iraunkor kontributiboa eta baliaezintasun ez-kontributiboa; erretiroa, modalitate kontributiboan eta ez-kontributiboan; langabezia, maila kontributiboan eta asistentzian; jarduera uzteagatiko babesa; alarguntasun-pentsioa; aldi baterako alarguntasun-prestazioa; zurtasun-pentsioa; zurtasun-prestazioa; familiartekoen aldeko pensioa; familiartekoen aldeko subsidioa; heriotza-sorospena; laneko istripuaren edo gaixotasun profesionalaren ondoriozko heriotzagatiko kalte-ordaina; bizitzeko gutxieneko diru-sarrera, eta, errege-dekretu bidez eta ministerio eskudunaren titularrak hala proposatuta, erregelamenduetan zehazten diren kontingentzia eta egoera bereziengatik ematen direnak.»

Bi. Aldatu egiten dira 71.1 artikulua a), e), f), g) eta h) letrak, eta honela idatzita geratzen dira:

«a) Ogasuneko Ministerioaren mendeko organismo eskudunek edo, hala dagokionean, autonomia-erkidegoetako edo foru-aldundietako erakunde eskudunek, urteko ekitaldi bakoitzaren barruan, Zergei buruzko abenduaren 17ko 58/2003 Legearen 95. artikulua araberako eta foru-arau baliokidearen araberako, honako datu hauek emango dizkiete prestazio ekonomikoak kudeatzeaz arduratzen diren Gizarte Segurantzako entitate kudeatzaileei, entitate horiek hala eskatzean: prestazioen titularren errenta- eta ondare-mailari eta gainerako diru-sarrerei buruzko datuak, prestazio horiek jasotzeko eskubidea baldintzatzen duten heinean, bai eta ezkontide onuradunen eta familia-unitateetako beste kideen datuak ere, baldin eta datu horiek kontuan hartu behar badira prestazio horiek aitortzeko, mantentzeko edo haien zenbatekoa finkatzeko, une oro prestazioak jasotzeko behar diren baldintzak betetzen dituzten eta legez ezarritako zenbatekoan jasotzen dituzten egiaztatzearen.

e) Barne Ministerioak Gizarte Segurantzako entitate kudeatzaileei hauen berri emango die, bitarteko informatikoak erabiliz: bizileku-baimenak mugaeguneratzeko datak, haien altak, aldaketak edo bajak, egoeraren aldaketak eta haien ondoreak; bai eta prestazio baterako eskubidea duten pertsonen muga-mugimenduak ere, baldin eta prestazio hori jasotzeko beharrezkoa bada legezko bizileku efektiboan edukitzeko betekizuna betetzea.

Era berean, Nortasun Agiri Nazionalan edo atzerriarraren identifikazio-agirian edo txartel baliokidean sartutako datuak emango dizkie, baliabide informatikoen bidez, Gizarte Segurantzaren entitate kudeatzaileei, baldin eta entitate kudeatzaile horien prozeduratan garrantzia badute pertsonen datu horiek.

f) Gizarte Segurantzarekin elkarlanean diharduten mutualitateek, telematikoki, aitortutako prestazioetarako eskubidearen sorreran, aldaketan, kontserbazioan edo azkentzean eragina izan dezaketen datuak emango dizkiete Gizarte Segurantzaren prestazio ekonomikoaren kudeaketaren ardura duten entitate kudeatzaileei.

g) Adinekoen eta Gizarte Zerbitzuen Institutuak eta autonomia-erkidegoetako organismo eskudunek mendekotasun-graduari eta -mailari buruzko datuak eta desgaitasun-ziurtagirietan jasotako datuak emango dizkiete Gizarte Segurantzaren entitate kudeatzaileei, zerikusia baldin badute edozein prozeduratan prestazioetarako eskubidea sortzearekin, aldatzearekin, kontserbatzearekin edo azkentzearekin, bai eta Gizarte Segurantzaren sistemako datu-baseetan dagoen informazioa eguneratzearekin ere.

h) Autonomia-erkidegoek, bitarteko informatikoen bidez, familia ugarien tituluak aitortzeko eta mugaeguneratzeko datei buruzko datuak eta titulu horietan sartuta dauden familia-unitateko kideei buruzko datuak emango dizkiete Gizarte Segurantzaren entitate kudeatzaileei, zerikusia baldin badute edozein prozeduratan prestazioak jasotzeko eskubidea sortzearekin, aldatzearekin, mantentzearekin edo azkentzearekin, bai eta datu-baseetan dagoen informazioa eguneratzearekin ere.»

Hiru. 72.2 artikulua (ñ) paragrafoa eransten zaio, honako hau dioena:

«ñ) Gizarte Segurantzaren bizitzeko gutxieneko diru-sarrera, prestazio ekonomiko ez-kontributiboa.»

Lau. Aldatu egiten da 109.3.b) artikulua, eta 6. zenbakia gehitzen zaio; honela geratzen da idatzita:

«6.a Bizitzeko gutxieneko diru-sarrera.»

Bost. Aldatu egiten dira 351, 352 eta 353. artikulua, eta honela geratzen dira:

«351. artikulua. *Zerrenda.*

Gizarte Segurantzaren familia-prestazioak, modalitate ez-kontributiboan, honako hauek izango dira:

a) Diru-esleipen bat, onuradunak bere ardurapean duen 18 urtez beherakoa den eta ehuneko 33ko edo gehiagoko desgaitasun-gradua duen seme edo alaba bakoitzeko edo adin horretatik gorakoa izan eta ehuneko 65eko edo gehiagoko desgaitasun-gradua duen seme edo alaba bakoitzeko, seme-alabatasunaren legezko izaera edozein dela ere. Diru-esleipen bera jasoko da familia-harrera iraunkorraren edo adopzio-helburuko zaintzaren araubidean bere ardurapean dituen adingabeengatik, betekizun berak betez gero.

Kausatzaileak ez du galduko besteren ardurapeko seme, alaba edo adingabearen izaera bere konturako nahiz besteren konturako irabazizko lan bat egite hutsarengatik, baldin eta prestazioaren onuradunarekin bizitzen jarraitzen badu eta kausatzailearen urteko diru-sarrerak, lan-etekinen kontzeptuarenak, ez badira lanbide arteko gutxieneko soldataren ehuneko 100etik gorakoak, orduan ere urteko konputuan.

Izaera horri eutsiko zaio nahiz eta kausatzaileak langile gisa duen afiliazioak berekin ekarri hura Gizarte Segurantzaren egotea prestazioaren onuraduna afiliatuta dagoenaz beste araubide batean.

b) Seme edo alaba bat jaio edo adoptatzeagatik oroharreko prestazio ekonomiko bat, ordainketa bakarrekoa, familia ugarientzat, guraso bakarrekota familientzat edo desgaitasuna duten amentzat.

c) Erditze edo adopzio anizkoitzengatik ordainketa bakarrekota prestazio ekonomiko bat.

352. artikulua. Onuradunak.

1. Norberaren ardurapeko seme, alaba edo adingabeagatik diru-esleipena jasotzeko eskubidea izateko, baldintza hauek bete behar dira:

a) Legezko bizilekua Espainian izatea.

b) Beren ardurapean seme-alabak edo adingabeak dituztenak familia-harrera iraunkorraren edo adopzio-helburuko zaintzaren araubidean, baldin eta haiengan biltzen badira aurreko artikuluko a) letran aipatutako inguruabarrak eta Espainiako lurraldean bizi badira.

Banantze judizialeko edo dibortzioko kasuetan, diru-esleipena jasotzeko eskubidea seme-alabak edo adingabeak bere ardurapean dituen aitak edo amak gordeko du.

c) Ez aitak ez amak eskubiderik ez izatea gizarte-babeseko beste ezein araubide publikotan izaera horretako prestazioak jasotzeko.

2. Halaber, honako hauek berengatik gurasoei legokiekeen diru-esleipenaren onuradun izango dira, kasua bada:

a) Aita- eta ama-zurtz direnak, 18 urtetik beherakoak badira edo adin horretatik gorakoak izan eta ehuneko 65eko edo hortik gorako desgaitasuna badute.

b) Umezurtz ez baina euren gurasoek abandonatu dituzten pertsonak, baldin eta familia-harrera iraunkorraren edo adopzio-helburuko zaintzaren araubidean ez badaude.

c) 18 urtetik gorakoak izan eta desgaitasuna duten seme-alabak, gaitasuna judizialki aldatua ez badute eta jarduteko gaitasunari eusten badiote, beren gurasoei berengatik legozkiekeen diru-esleipenen onuradunak izango dira.

353. artikulua. Diru-esleipenen zenbatekoa.

1. 351.a) artikuluan aipatzen den diru-esleipenaren zenbatekoa, urtekoa, dagokion Estatuko Aurrekontu Orokorren Legean finkatuko da.

2. Lege horretan, zenbateko orokorraz gain, beste zenbateko espezifiko bat ezarriko da 18 urtetik gorako ardurapeko seme edo alabaren kasuan, ehuneko 75eko desgaitasun-gradua duenean, eta galera anatomiko edo funtzionalen

ondorioz beste pertsona baten laguntza behar duenean eguneroko ekintzarik funtsezkoetarako, hala nola janzteko, lekualdatzeko, jateko edo antzekoetarako.»

Azken xedapenetako bosgarrena. *Estatuaren 2018rako Aurrekontu Orokorren uztailaren 3ko 6/2018 Legea aldatzea.*

Ondoreak errege lege-dekretu hau indarrean jartzen denetik aurrera dituela, eta indarraldi mugagabez, aldatu egiten da Estatuaren 2018rako Aurrekontu Orokorren 6/2018 Legea, uztailaren 3koa; hona nola geratzen den idatzita:

Bat. Beste testu bat ematen zaio ehun eta berrogeita batgarren xedapen gehigarriari, eta honela geratzen da idatzita:

«Ehun eta berrogeita batgarren xedapen gehigarria. *Gizarte-txartel digitala sortzea.*

Bat. Gizarte-txartel digitala sortzen da, administrazio publikoek bultzatutako gizarte-babeseko politikak hobetu eta koordinatze aldera.

Gizarte-txartel digitala honako hauetarako erabiliko da:

a) Haren aplikazio-eremuan sartzan diren eduki ekonomikoko gizarte-prestazio publikoen eta egoera subjektiboen eta onuradunen identifikazio-datuak kudeatzea, datu-banku automatizatu bat eratuz.

b) Ukitutako entitate eta organismoen artean ezagutza koordinatzea eta datuak lagatzea, haiek kudeatzen dituzten gizarte-prestazio publikoak errazago aitortzeko eta gainbegiratzeko.

c) Administrazio publikoek eta sistemak integratuta izanik eduki ekonomikoko gizarte-prestazio publikoak kudeatzen dituzten sektore publikoko beste erakunde batzuek sarbidea izatea eta kontsultak egin ahal izatea.

d) Ustiapen estatistikoa, gizarte-politika publikoak hobetzeko azterlanak eta analisiak egiteko.

Bi. Gizarte-txartel digitalak informazio eguneratua jasoko du baliabide publikoen kontura finantzatutako eduki ekonomikoko gizarte-prestazio kontributibo, ez-kontributibo eta asistentzial guztiei buruz. Horrez gain, informazioa bilduko du xedapen gehigarri honen Lau apartatuan aurreikusitako egoera subjektiboei buruz, eta, informazio horretan oinarrituta, funtzionaltasunak eta erabilgarritasunak eskainiko dizkie administrazio publikoei eta herritarrei.

Erregelamendu bidez arautuko da herritarrek gizarte-txartel digitalaren funtzionaltasunak eta erabilerak baliatzeko prozedura.

Hiru. Inklusio, Gizarte Segurantzaren eta Migrazio Ministerioari esleitzen zaio, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalaren bidez, erregistroa eta gizarte-txartel digitalari eta haren funtzionaltasunei euskarria emango dien sistema informatikoa administratzeko, kudeatzeko eta mantentzeko zeregina, xedapen gehigarri honetan eta erregelamendu bidez garatzeko arauetan bildutako aginduekin bat etorrita.

Lau. Bi apartatuan zerrendatu diren eduki ekonomikoko gizarte-prestazio publikoen kudeaketaz arduratu behar duten administrazio publikoek, entitateek eta organismo eta enpresa publikoek informazio eguneratua emango diote Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalari prestazio ekonomikoen titularren identifikazio-datuei buruz eta, haietarako eskubidearen aitortpena eta eskubideari eustea eragiten edo baldintzatzen duten neurrian, onuradunen, ezkontideen eta familia-unitateetako gainerako kideen identifikazio-datuei buruz, eta ordaindutako prestazioen zenbakekoak eta motak zein diren eta emakidak edo aitortpenak noiztik aurrerako ondoreak dituzten ere jakinaraziko diote.

Ogasun Ministerioaren edo —hala badagokio— foru-administrazio tributarioen mendeko erakunde eskudunak, urteko ekitaldi bakoitzaren barruan eta Zergei buruzko abenduaren 17ko 58/2003 Lege Orokorren 95. artikulua eta foru-

araudi baliokidearen arabera, behartuta daude Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalari informazioa ematera ukitutako herritarren errenta-mailei buruz, baldin eta horiek prestazio sozial ekonomikoak jasotzen badituzte; horretarako, erakunde horrek onuradunen fitxategia bidaliko dio kasu bakoitzean dagokion zerga-administrazioari, jasotzaile bakoitzak bere errenta-maila izan dezan.

Era berean, desgaitasunaren, mendekotasunaren, enplegu-eskariaren, familia ugariaren eta beste edozein egoera subjektibo garrantzitsuren arloan estatuko kudeaketa- edo koordinazio-eskumenak dituzten administrazio publikoek, entitateek eta organismoek, erregelamendu bidez hala zehazten bada, egoera horiei buruzko informazio eguneratua emango diote Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalari, ukitutako herritar guztiei dagokienez.

Aurreko aurreikuspenak interes orokorraren zerbitzura dauden administrazio publikoen arteko lankidetzaren printzipioaren arabera garatuko dira.

Bost. Bi apartatuan definitutako gizarte-prestazio publikoen kudeaketaz arduratzen diren administrazio publikoek, entitateek eta organismoek gizarte-txartel digitaleko informazio guztia eskuratu ahal izango dute. Era berean, herritarrak gizarte-txartel digitalean berari buruz erregistratuta dagoen informazio guztia eskuratu ahal izango du.

Sei. Gizarte-txartel digitalean aurreikusitako datuen tratamendua interes publikoan oinarritzen da, zeina honako honetan baitatza: sistema informatiko integratu bat izatea, eduki ekonomikoko gizarte-prestazio publiko guztiak eta herritarrei eragiten dieten egoera subjektibo garrantzitsu guztiak bilduko dituen. Txartelean jasotako informazioa pertsona fisikoen datuen babesari buruz indarrean dagoen araudiaren mende egongo da.

Zazpi. Bi apartatuan zehaztu diren izaera ekonomikoko gizarte-prestazio publikoak mailaka sartuko dira gizarte-txartel digitalean, erregelamenduzko arau baten bidez ezartzen diren epeekin, betekizunekin eta prozedurekin bat etorrita.

Zortzi. Gobernuari baimena ematen zaio xedapen gehigarri hau aplikatzeko eta garatzeko behar diren xedapen guztiak eman ditzan.»

Bi. Beste testu bat ematen zaio hirugarren xedapen iragankorrari, eta honela geratzen da idatzita:

«Hirugarren xedapen iragankorra. *Gizarte Prestazio Publikoen Erregistroa.*

Gizarte Prestazio Publikoen Erregistroak, Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalak eratu eta kudeatuak, indarrean jarraituko du, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginaren 72. artikuluan eta martxoaren 1eko 397/1996 Errege Dekretuan aurreikusitako moduan (Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bategina urriaren 30eko 8/2015 Legegintzako Errege Dekretuak onartu zen), eta zerbitzua emango die errege-dekretu horren 9. artikuluan aipatzen den katalogoan sartutako erakunde, organismo eta enpresei, harik eta, lege honen ehun eta berrogeita batgarren xedapen gehigarria garatuz, gizarte-txartel digitala arautuko duen erregelamendu-arauan ezartzen den eguna arte.

Abian jartzen denetik aurrera, gizarte-txartel digitalean gaur egungo Gizarte Prestazio Publikoen Erregistroaren edukia sartuko da (erregistro hori Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren testu bateginaren 72. artikulua eta martxoaren 1eko 397/1996 Errege Dekretuak arautzen dute).»

Azken xedapenetako seigarrena. *Errege lege-dekretu honen 22. artikulua aplikatuz toki-entitateek bete ditzaketen funtzioetatik eratorritako gastuak finantzatzea.*

1. Errege lege-dekretu honen 22. artikulua aplikatzearen ondoriozko gastuak manu horretan araututako prozedura hasten den ekitaldi berean lortzea aurreikusten duten diru-sarrerara arruntan kargura soilik finantzatu beharko dituzte toki-entitateek, eta ezin izango da gainditu aurrekontua gauzatzeari buruzko informazioaren arabera ekitaldi-itxieran aurreikusitako superabita, eta, erreferentzia gisa, hiru hilean behin Ogasun Ministeriora

bidaltzen den informazioa erabili ahal izango da, urriaren 1eko HAP/2105/2012 Agindua betez (Aurrekontu Egonkortasunari eta Finantza Iraunkortasunari buruzko apirilaren 27ko 2/2012 Lege Organikoan aurreikusitako informazioa emateko betebeharrak garatzen ditu agindu horrek). Azken horren 12. artikulua aplikatzea alde batera utzi gabe, 2020ko ekitaldian arau hori bete den eta lege organiko horren 21.1 artikulua aplikatu behar den zehazteko, kontuan hartuko da, salbuespen gisa, ez-betetze hori azken xedapen honetan aipatutako eta toki-entitateek egindako gastuak eragin duen.

2. Xedapen honetan aipatzen diren eginkizunak betetzearen ondoriozko gastu gehigarriagatik toki-entitateek aitortzen dituzten obligazioen zenbatekoak ezin izango du gainditu abenduaren 3ko EHA/3565/2008 Aginduaren bidez onartutako toki-entitateen aurrekontuen egituraren 23 (gizarte-zerbitzuak eta gizarte-sustapena) gastu-politikaren 1. kapituluaren bidez (langile-gastuak) aurreko ekitaldian aitortu diren obligazio guztien ehuneko 5, obligazio horietako bakoitzean, eta errege lege-dekretuaren 22. artikulua arabera izenpetutako lankidetzaz hitzarmenaren indarraldiko ekitaldi bakoitzean.

3. Toki-korporazioek xedapen honetan aipatzen diren eginkizunak betetzeari buruzko informazio espezifikoak emango diote Ogasun Ministerioari hiru hilean behin, egindako gastuari dagokiona barne. Horren harira, Ogasun Ministerioko organo eskudunari ahalmena ematen zaio informazio hori jasotzeko inprimaki normalizatuen ereduak zehazteko eta, hala badagokio, eman beharreko informazioa zehazte aldera behar diren jarraibide edo ebazpenak emateko, bai eta bidaltzeko prozedura eta epea zehazteko ere.

Toki-korporazio bakoitzaren informazio ekonomiko-finantzarioa bere funtzioak betetzen dituen kontu-hartzaileak edo unitateak igorriko du, aitortutako ziurtagiri batean oinarritutako sinadura elektronikoa aurreratuen bidez, Sinadura Elektronikoari buruzko abenduaren 19ko 59/2003 Legearen arabera.

Ogasun Ministerioak errege lege-dekretu honen arabera igorritako informazioa zabaldu edo argitaratu ahal izango du, zehazten dituen irismen, eduki eta metodologiarekin.

Informazioa emateko betebeharrak ez betetzeak berekin ekar dezake, bai ezarritako epeei dagokienez, bai datuen eduki, egokitasun edo bidalketa egokiari dagokienez, Aurrekontu Egonkortasunari eta Finantza Iraunkortasunari buruzko apirilaren 27ko 2/2012 Lege Organikoaren 20. artikuluan eta hurrengoetan aurreikusitako neurriak ezartzea, toki-korporazioari hamar egun balioduneko epean bete ditzan eskatu ondoren. Ogasun Ministerioak egin diren errekerimenduen edo errekerimendu horiek ez betetzearen berri eman ahal izango du. Horrek ez du kentzen erantzukizun pertsonalak eskatzea, halakorik badago.

Azken xedapenetako zazpigarrena. *Balio-eguneratzeak.*

Baimena ematen zaio Gobernuari, Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazioko ministroak proposatuta, 8.3 apartatuan eta II. eranskinean aurreikusitako balioak eta 10.2 artikuluan eta I. eranskinean ezarritako ehunekoak eta eskalak aldatzeko, baldin eta, egoera sozial eta ekonomikoen eta kalteberatasun-egoeren bilakaerari eta 28.3 artikuluan ezarritako aldizkako ebaluazioei erreparatuta, aldaketa horren beharra ikusten bada; horren helburua prestazioak bere babes-ekintzari eustea da, pobrezia-arriskua prebenitzeko, gizarteratzea lortzeko, eta oinarritzko beharrak estaltzeko baliabide ekonomikoen gabeziak betetzeko.

Aldaketa-proposamenei buruzko kontsulta egingo zaie, aldeztu aurretik, Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarreraren Jarraipen Batzordeari eta Bizitzeko Gutxieneko Diru Sarreraren Aholku Kontseiluari.

Azken xedapenetako zortzigarrena. *Babes-klausula, beheragoko mailako arauen aldatetarako.*

Gizarte Prestazio Publikoen Erregistroa arautzen duen martxoaren 1eko 397/1996 Errege Dekretuaren 3. artikuluko p) paragrafoak bere arau-maila mantentzen du, errege-dekretu gisa.

Azken xedapenetako bederatzigarrena. *Eskumen-titulua.*

Errege lege-dekretu hau Espainiako Konstituzioaren 149.1 artikuluaen 1., 13., 14., 17. eta 18. arauetan xedatutakoaren babesean eman da; arau horiek eskumen eskusiboa ematen diote Estatuari alor hauetan: konstituzio-eskubideak egikaritzean eta konstituzio-eginbeharrak betetzean espainiar guztien berdintasuna bermatzen duten oinarritzko baldintzak arautzea; jarduera ekonomikoaren plangintza orokorraren oinarriak eta koordinazioa; ogasun orokorra eta Estatuaren zorra; Gizarte Segurantzaren oinarritzko legeria eta araubide ekonomikoa, eta administrazio publikoen araubide juridikoaren eta administrazio-prozedura erkidearen oinarriak.

Azken xedapenetako hamargarrena. *Erregelamendu bidezko garapena.*

Gobernuari eta Inklusio, Gizarte Segurantza eta Migrazio Ministerioari, bakoitzari bere eskumen-eremuan, ahalmena ematen zaie errege lege-dekretu honetan ezarritakoa garatzeko eta betearazteko behar diren xedapenak emateko.

Azken xedapenetako hamaikagarrena. *Indarrean jartzea.*

Errege lege-dekretu hau *Estatuko Aldizkari Ofizialean* argitaratzen den egunean jarriko da indarrean.

Madriren, 2020ko maiatzaren 29an.

FELIPE e.

Gobernuko presidentea,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN

I. ERANSKINA

2020ko ekitaldirako errenta bermatua kalkulatzeko igoeren eskala, bizikidetzak-unitate motaren arabera

	Igoeren eskala
Heldu bat bakarrik.	5.538 € (heldu bakar batentzako errenta bermatua).
Heldu bat eta adingabe bat.	1,52
Heldu bat eta bi adingabe.	1,82
Heldu bat eta hiru adingabe edo gehiago.	2,12
Bi heldu.	1,3
Bi heldu eta adingabe bat.	1,6
Bi heldu eta bi adingabe.	1,9
Bi heldu eta hiru adingabe edo gehiago.	2,2
Hiru heldu.	1,6
Hiru heldu eta adingabe bat.	1,9
Hiru heldu eta bi haur edo gehiago.	2,2
Lau heldu.	1,9
Lau heldu eta haur bat.	2,2
Beste batzuk.	2,2

II. ERANSKINA

Bizikidetzak-unitate motaren arabera aplikatu beharreko ondare-muga kalkulatzeko igoeren eskala

	Igoeren eskala
Heldu bat bakarrik.	16.614 € (heldu bakar batentzako errenta bermatuaren hiru halako)
Heldu bat eta adingabe bat.	1,4
Heldu bat eta bi adingabe.	1,8
Heldu bat eta hiru adingabe edo gehiago.	2,2
Bi heldu.	1,4
Bi heldu eta adingabe bat.	1,8
Bi heldu eta bi adingabe.	2,2
Bi heldu eta hiru adingabe edo gehiago.	2,6
Hiru heldu.	1,8
Hiru heldu eta adingabe bat.	2,2
Hiru heldu eta bi haur edo gehiago.	2,6
Lau heldu.	2,2
Lau heldu eta haur bat.	2,6
Beste batzuk.	2,6